

Nepriklausoma

Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 34 - 35

1979 m. RUGPIŪČIO 22 d.

CANADA - MONTREAL - (Established 1941)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

MIRĖ DIFENBAKER

DIFENBAKER'is ir ukrainiečių disidentas Valentin MO-ROZ, kuris neseniai atvyko į Vakarus, išleistas iš sovietinio koncentracijos lagerio.

John DIFENBAKER. 83 m. amžiaus, mirė. Palaidotas iškilmingomis ceremonijomis, valstybine pagarba. Tūkstantinės minios Ottawoje dalyvavo mišiose ir palydėjo jo karstą iki traukinio, kuris nuvežė jį į kapines Saskatoon'e.

JAUNIMO PETICIJA PASIEKĖ JUNGTINES TAUTAS

PLB Valdyba gavo laišką iš JT Žmogaus Teisių Komisijos informacijos skyriaus vedėjo Jakob Th. Moller Ženevoje. Jame pranešama, kad lietuvių Jaunimo Peticija JT jau yra pasiekusi Žmogaus Teisių Komisiją. Peticijos tekstas buvo paruoštas anglų, vokiečių, ispanų ir portugalų kalbomis. Vien iš svetimtausių gauta 130.000 parašų.

NEPAMIRŠTAS KALINYS

Sovietų ypatingai griežto režimo Mordavijos lageryje jau virš 30 metų kenčia Petras PAULAITIS, dr. fil., buvęs Jurbarko gimnazijos mokytojas. Jis buvo Kestučio apygardos partizanas ir 1947 metais nuteistas 25 metų lagerio. 1956 m. jo byla buvo peržiūrėta ir, radus, kad jis priešinosi vokiečių okupantui, buvo paleistas. Tačiau, 1957 metais vėl buvo suimtas ir nusiųstas į lagerį baigti 25-rių metų bausmę. Vėliau buvo iškelta nauja byla ir jis gavo papildomą 10 metų bausmę. Nežiūrint ilgų kalinimo metų-liko tvirtas ir moralškai nepalūžęs. Jis buvo gimęs 1904 m. birželio 29 d. Tai šiemet jam sueina 75 metai. Lietuviai raginami

siųsti jam sveikinimus. Laiškus rašyti šiuo adresu: Petras Paulaitis Uchrezhdene 5110-1-Zhkh Moskva VS - 389 SSSR

BUVO PRIVERSTAS ATSISTATYDINTI

JAV atstovas Jungtinėse Tautose Andrew Young buvo priverstas atsistatydinti, nes privačia iniciatyva užmezgė kontaktus su PLO.

Štai, kai kurie jo pareiškimai, padaryti ir prieš šį paskutinį lepusą:

- Kubos trupės Angolai "atneša pastovumą ir tvarką".
- Britanija elgėsi kaip "viščiukas" rasinių problemų situacijose ir įpilietino rasizmą" daugiau negu bet kas šioje žemėje.
- Švedija, Sov. Sąjunga ir buvę prezidentai Nixon'as ir Ford'as-buvę rasistai.
- JAV patalpino į kalėjimus "šimtus, gal tūkstančius politinių kalinių", įskaitant Patricia Hearst.
- Khomeini vieną dieną bus minimas kaip "šventasis".

IRANAS BOIKOTUOJA AMERIKOS KVIEČIUS

Irano prekybos ministras paskelbė, kad prieš kviečius tik iš Turkijos ir Australijos, o ne iš Amerikos, kaip kad šachas darydavo.

BENDRUOMENYBĖS

ELTOS INFORMACIJOS

LKP Centro Komitetas Per- spėja apie "Buržuazinę Pro- pagandą".

Gegužės mėnesį Vilniuje įvykusiame LKP Centro Komiteto plenumo buvo daug kalbama apie "buržuazinės propagandos ir "reakcingos išeivijos" veiklą (Tiesa, 1979. V. 18): LSSR KGB pirmininkas J. Petkevičius skundėsi "Priešais", kurie "stengėsi pasėti nacionalinės nesantaikos sėklą, naudoja sionizmo ginklą, spekuliuoja tikėjimo laisve, liaupsina įvairaus plauko atskalūnus", o kai kurie Vakary propagandos organai ir "specialios tarnybos, kurstydami nacionalistines nuotaikas, panaudoja reakcingosios išeivijos centrus ir organizacijas". Tiesos redaktorius A. Laurinčiukas tvirtino, jog "žurnalistai negali likti abejingi šmeižtui, kurį iš istorijos kapynų ištraukia ir pila ant Tarybų Lietuvos įvairaus plauko "balsai"... išsijusę pučia antitarybinius burbulus... Tuo tarpu ne vienas iš jų slėpia savo piktadarysčius, padarytus II-ojo pasaulinio karo metais, daugelis iš jų neseniai plojo Kinijos operacijai Vietnamo žemėje". Lietuvos Komsomo CK pirmasis sekretorius V. Baltrūnas ragino "visada atsižvelgti į suaktualėjusias buržuazinės propagandos pastangas transformuoti tary-

APARATAI AUSIMS VELTUI QUEBEC'E

Ministeris Socialtams Retkalams Dents Lazure praneša, kad asmenys iki 35 m. amžiaus, kuriems reikta naudoti girdėjimo aparatus - gaus iš Quebec'o vyriausybės juos veltui.

Jei tu tokie aparatai ne naudojami nuo jaunų dienų, gali sukelti didelių problemų jauniems žmonėms visam gyvenimui.

Šis projektas kainuotų apie 1 ml. dolerų.

Gavusieji aparatus turėtų sustmokėti tik už baterijas jiems operuoti.

NEKOKIE METAI RYTŲ VOKETIJOJE

Iš paskelbtų statistikų atkviatžu, kad pirmoji šiuo metų pusė ekonomiskai nedžugtnant.

Chemijos ir maisto produktų gamyba davė nuostolį, buvo stoka anglų dujų ir elektros srovės. Sumažėjo galvijų ir paukščių skaičius.

Iš pareigų buvo atleistas Klaus Seibold, energijos ir akmenų anglų ministras, nors prte nedateklų prstidėjo tr sunki žtama. Tačiau, neužstmenama, kad tr patl komunistinė sistema prte viso to prstideda.

binio jaunimo pasaulėžiūrą, depolizuoti jį, skiepyti nacionalistines, religines pažiūras, kapitalistinio gyvenimo būdo standartus. Todėl negalima taikstyti tokių atvejais, kai komjaunimo organizacijos nesigilina į jaunuolių interesus, polinkius, pomėgius, dirba ideologinį darbą paviršutiniškai, šabloniškai, neįdomiai..."

"S.O.S. PASAULI, NAUJA RUSINIMO BANGA"

Lietuvos pagrindis pasiuntė į Vakarus svarbius dokumentus apie naują rusifikacijos kampaniją. Tai santraukos ir ištraukos iš slaptų rekomendacijų, virtusių įstatymu Taškente gegužės 22-29 d. įvykusioje konferencijoje: "Rusų kalba - SSSR draugystės ir bendradarbiavimo kalba", išrašas iš SSSR aukštojo ir specialiojo vidurinio ministerijos 1978. XII. 6 d. įsakymo Nr. III6 "Apie tolimesnį rusų kalbos mokymo ir dėstymo priemonių tobulinimą sąjunginėse respublikose mokyklose" ir išrašas iš vėlesnio įsakymo tuo pačiu pavadinimu 1979. I. 17. Dokumentus palydinčiame laiške rašoma, kad rekomendacijos (34 puslapiai rusų kalba) gautos iš Maskvos kovo mėn. ir laikomos kelių įstaigų seifuose. Kai kurie darbuotojai supažindinami su jų turiniu bet paties rašto darbuotojams į rankas įstaigų tarnautojai neduoda. Rekomendaci-

ŽMONĖS PRIEŠ 3.000 ME- TŲ

Kintėčių archeologai atkasė 29 kapus, kuriuose rado gerai išsilaikičius kūnus, palaikotųjų prieš 3.000 metų. Dėka labai sauso oro toje vietovėje palaikotųjų plaukat, raumenų skaidulai ir rūbai išliko nesutrunę.

ASTRONOMŲ KONFERENCIJA MONTREALYJE

Visuotinės 17-astis Tarp-tautinės Astronomų Unijos Suvažiavimas vyksta Montrealyje, rugpjūčio viduryje.

Suvažiavime apte 2.000 specialistų. Paskaitos vyks dvi savaites. Bus diskutuojami naujausi atradimai mokslininkų 50-ies kraštų. Atrodo, kad temos ypač aktualios, nes vien iš Sov. Sąjungos yra atvykę 40 specialistų.

Suvažiavime dalyvauja Nobelio premijos laureatai. Vienas jų kanadietis - dr. Gerhard Herzberg.

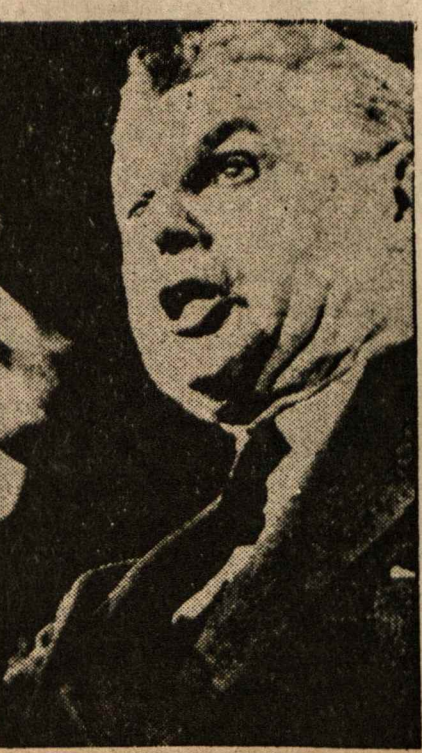
Jų programoje numatomi tr žemtškėji atradimai, kaip pav. Senojo Montrealo laikymas, Muziejų tr Olympinto Stadijono apžūrėjimai.

jų fotokopijose uždengtos siuntėjų pavardės. "Kalbama kad šis raštas išvydęs dieynos šviesą su paties L. Brežnevo pritirimu".

Laiške toliau tvirtinama, kad pastaraisiais metais "itin suaktyvėjo" rusinimo akcija: visas mokyklas, nuo vaikų darželio iki aukštųjų, siekiama paversti "svarbiausiais rusinimo židiniais" SSRS Švietimo ministerijos ir Aukštojo ir specialiojo mokslo ministrų įsakymai reikalauja, kad "visos mokyklos formos vis daugiau būtų atliekamos rusų kalba". Analogiškus įsakymus išleido ir "nacionalinių respublikų ministerijos". Taškento konferencijos tikslas buvo "parodyti, kad nacionalinių respublikų visuomenė neva pritaria komunistų partijos ir vyriausybės vykdomai rusinimo politikai. Ką caro valdžia darė atvirai tiesiai, tą dabartiniai valdovai nori atlikti neva pačių gyventojų rankomis". Laiško pabaigoje "pasaulio visuomenė" prašoma atkreipti dėmesį į šį grubų Tarybų Sąjungos tautų žmogaus teisių pažeidimą bendrauti ir mokytis gimtąja kalba.

Pačios rekomendacijos susideda iš įvado ir septynių dalių, kuriose aptariamas mokyklų švietimas, tautinių respublikų mokyklos ir technikumai, universitetai ir institutai, metodai rusų kalbos kvalifikacijoms pagerinti ir masinių informacijų priemonių panaudojimą rusų kalbos mokyme. Lietuviams daugiausia rūpesčio kelia planai įvesti rusų kalbą į vaikų darželius, pasiūlymas, kad studentai kalbėtųsi rusiškai tarpusavyje bei namuose ir nesiliaujantis rusų kalbos ir tematikos plitimas universitetuose ir institutuose. Savo straipsnyje apie "rekomendacijas", išspausdintame Laisvės Radio biuletenyje (RL 188-79), dr. Kęstutis Girnius rašo, kad, jei

DIFENBAKER'IS KALBA PARLAMENTE

jos būtų pilnai įgyvendintos, rusų kalba užtvintų didžiąją Lietuvos kultūrinio gyvenimo ir net pačią šeimą".

Girnius taip pat nurodo, kad Lietuvos savilaidinė spauda jau iš anksto buvo tiksliai pespėjusi apie kai kuriuos rusinimo planus (pvz., Aušros Nr. 11, 1978, apie rusų kalbą darželiuose). Santraukos ir ištraukos iš rekomendacijų Taškento konferencijai buvo paskelbtos savilaidinio žurnalo Perspektyvos 10-me numeryje.

Kad lietuvių susirūpinimas naująja rusinimo banga pagrįstas, patvirtina ir oficialioje spaudoje skelbiami vadovaujančių SSRS asmenų pasisakymai. Savo sveikiname Taškento konferencijos dalyviams (Tiesa, 1979. V. 23), Brežnevas kalbėjo, jog atsirado "nauja istorinė bendrija - tarybinė liaudis, objektyviai vis didesnis vaidmuo tenka rusų kalbai kuriant komunistinę, auklėjant naują žmogų". Pasižymėjęs rusinimo agentas, Uzbekistano KP CK pirmasis sekretorius S. Rašidov, savo pranešime liaupsino rusų kalbą, kaip "tautos milžinės, turinčios labai turtingas demokratines ir revoliucines tradicijas, nepaprastai aukštą kultūrą. Pasak jo, "brandaus socializmo sąlygomis rusų kalbos vaidmuo vis didėja. Tai sąlygoja nacių klestėjimas ir suartėjimas". Rašidovas džiaugėsi pirmaisiais 1979 metų "sąjunginio gyventojų surašymo rezultatais, kurie rodo, kad Sovietų Sąjungoje "daugėja nerusų tautybės asmenų, kurie rusų kalbą laiko gimtąja arba antrąja kalba". SSRS švietimo ministras M. Prokofjev pabrėžė, kad "darni antrosios kalbos studijavimo sistema... turi prisiimti ikimokykliniam amžiui".

**LIETUVIŲ POLITINIŲ
KALINIŲ BUTI GULAGE**
paliečia pernai Vakary Vokietijoje išėjusi Friedricho Breiss'o knyga Hass und Liebe (Neapykanta ir Meilė). Autorius praleido 30 metų sovietų lageryuose.

ALEKSANDRAS GINZBURGAS buvo pagrindinis kalbėtojas liepos mėn. San Francisco mieste įvykusiame Amerikos Mokytojų Federacijos (American Federation of Teachers) kongrese. Jis perskaitė dalinį sąrašą mokytojų, kuriuos jis paliko kalėjimuose, lageryuose bei psichiatrinėse ligoninėse, įskaitant Viktorą Petkų.

**PASAK BRIUSELYJE
LEIDŽIAMO BULLETO
D'INFORMATION - NEWS
BRIEF** (1979. VI. 15) pasikeitė prievarta psichiatrinėje ligoninėje kalinamo Algirdo ŽIPRĖS adresas: 4200082, Kazan, ul. Eršova 49, užd. UE-148 st. - 6, USSR. Savilaidinė spauda ragina išli-vius rašyti jam laiškus.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsilaikymą Kanadoje!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ,
Visuomeniniams Reikalams vice-pirm. L. Girinis-Norvilka,
71 Apple Hill Rd., Bala D'Urfe, P.Q. H9X 3G7

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lehigh, P.Q. Published by The Independent Lithuanian
Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$12.00, visur kitur - \$13.00. Rėmėjo
prenumerata nuo \$18.00. Atskiras numeris 35 ct. Adreso pakeitimas 50 ct.

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomoni. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami
tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

Redaktorius Pr. Paukštaitis

ADRESAS: 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4. Tel. (514) 366-6220.

NETEKOME DRĄSAUS POLITIKO

Š. m. rugpjūčio mėn. 16 d., ketvirtadienį, 7 v. ryto, netekome vieno spalvingiausių Kanados vyrų, buvusio ministro pirmininko, progresyviųjų konservatorių partijos lyderio ir parlamentaro iki paskutinės jo valandos - John George Diefenbaker'io. Jis mirė, kaip kitatp ir nebūtų galima įsivaizduoti - laikydamas rankose atnaujinę parlamentą sesijos popierius.

Juodas kaspinas gaubia jo portretą valstybinių galerijose Parlamento rūmuose ir valstybinės vėlavos nuleistos iki pusės.

Pagerbimo ir užuojautos žodžius atstuntė Britantijos karalienė Elžbėta, Kanados premjeras Joe Clark, buvęs premjeras ir opozicijos lyderis Pierre Trudeau ir sentijai politiniai draugai bei prieštai. Vist liūdi netekę valstybės vyro, kuris žavėjo žmones savo viltimis apie Kanados šaurę ir vieningą Kanadą per dvi dekalas, pradėdant 1950 m.

Karalienė Elžbėta pabrėžė, kad "Kanada prarado didelio masto asmenį". Premjeras Clark, kuris kartas nuo karto buvo įgeltas Diefenbaker'io aštraus sąmojaus, pabrėžė: "Mes praradome retą asmenybę. Jo paliktas antspaudas kanadiečių gyvenime yra netildomas ir mes vist, kurie turėjome privilegiją dirbti su juo, žinome, kad daugiau tokios asmenybės nebusitiksime".

Pierre Trudeau pasilteka dabar vienintelis gyvas buvęs Kanados ministras pirmininkas. Jo žodžiai: "Gal atrodys ketsta girdėti iš politinio priešo šiuos žodžius, bet aš manau, kad John Diefenbaker'is buvo politinis draugas ta prasme, kad mudu supratome vienas kitą ir tikrai vienas kitą stimulavome".

Didelė dauguma Diefenbaker'io draugų ir konkurentų pripažįsta, kad jo įvestas Bill of Rights ir saugojimas bei gynimas visų Parlamento institucijų buvo didžiausias atstektimas.

"Dief'as", kaip malonybintai buvo pravardžiuojamas, buvo puikus politikas su tvirtu instinktu, kur esminiai užgriebtai prieša. Jo oratoriniai sugebėjimai dar nė vieno nėra pralenkti ir jo istorijos žinojimas buvo beveik nepelodinis, kaip patvirtina vist jį pažinojusieji.

Jis, vienintelis iš visų kitų valstybinių, atvirai ir oficialiai /ne tik pasakbėjimuose/ išskėlė ir pasisakė prieš sovietų neteisėtą tautų pavergimą Jungtinėje Tautoje. Jis vienintelis, nestandangstydamas dvigubu liežuviu, pasisakė prieš sovietų žmogaus Teisų laužymą, kuo labai piktnisot sovietai.

Pavergtos sovietų tautos neteko didelio masto teistino ir drąsaus valstybės vyro, ištikinusio jų bičtulo. NL

IR GERAJ, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

NEDIPLOMATISKAS
PATARIMAS KANADOS
PILIECIAMS, ARBA -
NORAS "ATSIKRATYTI"

"Tėvisekės Žiburtai" 7.VI.
1979, nr. 23 rašo apie SSSR
pilietybės įvedimą.

Sąryšyje su naujuoju SSSR valstybės pilietybės įstatymu, galtojančiu nuo 1.VII. 1979, kur prismetama prėvartas būdu pilietybę lietuvams, latvams, estams ir kitims, gimusiems Vakarų Europoje arba kitose pasaulio dalyse, kyla daug neatšakumų. Okupuotos Lietuvos, Latvijos, Estijos buvę pilietai, dabar turintieji Kanados, Didž. Britantijos, JAV ir t.t. pilietybės gimtū ar natūralizacijos būdu įgiję tos Kremliaus užmetamos pilietybės nepriima ir protestuoja prieš prėvartą.

Daugelis Kanados pilietų yra užklauę Užstentų Retkalų Ministrertijos/raštelį. V. 2pa.

1979/sekantis departamentu /buv. Užs. Reik. Ministrė D. Jamieson pareiškimas: "Departamentas, kaip sentai taip ir dabar patarta tiems, kurie turi abejontų dėl sovietinės pilietybės, kreiptis į Sov.Sąjungos ambasadą". Mano manymu, joks Kanados pilietis nepriima kreiptis į svetimos valstybės - SSSR ambasadą, bet tik į savo krašto - Kanados Užstento Retkalų Ministrertiją, kuri privalo išaiškinti pilietybės įstatymą.

Lankydamasis pas SSSR ambasadorių parodys, kad mes patys pripažįstame sovietų valdžią ir pilietybę. Ketstas diplomato D. Jamieson patarimas.

Šiuos pilietybės neatšakumus turėtų išaiškinti ir Diplomatiškos šetas St. Lozoratis ar kitas tarptautinės konstitucinės teisės žinovas, lietuvis dip-

lomas, nes tai lteičta daug lietujių.

J. Vytautas,
Ontario.

GERA DALYKĄ PADARYTI
DAR GERESNIU

Kanados laikraščių mirusiųjų skiltyse pradėdame rasti vis daugiau savo tautiečių. Tuose trumpuose nekrologuose suminimos mirusiųjų gyvenimo datos, jo artimieji, kur pašarvotas ir kur bus laidojamas. Dažnai prie to randame ir prierašų, kur prašoma neaukoti gėlių, bet tam skirtus pinigų pasiųsti Kanados vėžio draugijai, luošų vaikų draugijai, ar kokiai Jungtinei apeliacijai. Kuklumas ir santūrumas visada yra geri dalykai. Taip pat yra geras dalykas šelpti tokias Kanados institucijas. Bet čia šio laikraščio vienos skilties pavadinimas geriausiai apie tai pa-

PANORAMA

PENSIJOS OKUP LIETUVOJE

Paruošė Z. Pulianauskas

Padidėjęs lietuvių pensininkų skaičius Kanadoje kelia didesnį susidomėjimą pensijomis okupuotoje Lietuvoje. Iš buvusiųjų ten lankytojų kartais gauname jų patiekiamus mokamų pensijų skaičius, tačiau dažnai abejojame jų autentiškumu.

Šiame rašinyje pateikiamos mokamos valstybinės pensijos sumos ar daviniai yra paimti iš įstatymų rinkinio šiuo reikalu ir išleisto Lietuvoje 1975 metais. Jo laida jau išsparduota ir nusipirkti jau neįmanoma, tačiau šių eilučių autoriui dar pavyko vieną jo egzempliorių parsivežti Kanadon.

Pagal bendruosius nuostatus, valstybinę pensiją turi teisę gauti visi darbininkai ir tarnautojai. Čia dar įjungti ir kiti, kaip kariai, aukštųjų spec. vidurinių mokyklų, kadru rengimo mokyklų ir kursų moksleiviai. Kiti piliečiai, jeigu jie tapo invalidais, atlikdami valstybines arba visuomenines pareigas. Šiuose nuostatuose nurodyti piliečių šeimų nariai netekę maitintojo. Valstybinės pensijos skirstomos į senatvės, invalidumo ir maitintojo netekimo pensijas.

Senatvės Pensijos

Jas gauti turi teisę darbininkai ir tarnautojai vyrai sulaukę 60 m. amžiaus ir turį nemažiau 25 metų darbo stažą; moterys - sulaukusios 55 m. amž. ir turinčios ne mažiau kaip 20 metų darbo stažą.

Palengvintomis sąlygomis senatvės pensiją turi teisę gauti darbininkai ir tarnautojai, dirbantieji požeminius darbus, dirbantieji pavojingose darbo sąlygose ir karštuose cehuose, vyrai - sulaukę 50 m. ir turį 20 metų darbo stažą; moterys - sulaukusios 45 metų ir turinčios 15 m. darbo stažą.

Darbininkai ir tarnautojai, dirbantieji kitus darbus sunkiomis darbo sąlygomis pagal TSRS Ministrų Tarybos tvirtinimą gamybos, cehų, profesijų ir pareigų sąrašą: vyrai - sulaukę 55 m. amžiaus ir turintieji ne mažes-

nį 25 m. darbo stažą; moterys - sulaukusios 50 m. amžiaus ir turinčios 20 m. darbo stažą.

Darbininkai ir tarnautojai kurie darbo laikotarpiu susilaukė pensininko amžiaus, bet neturi pilno jiems reikalingo darbo stažo, tačiau dirbo ne mažiau 5 metų, iš jų nemažiau kaip 3 metus betarpiškai prieš prašydami pensijos. Tokiu atveju senatvės pensija skiriama tokio dydžio, kuri yra proporcinga turimam stažui, bet nemažiau kaip ketvirtadalis pilnos pensijos.

Pensijos Dydis

Maksimalus (didžiausias) senatvės pensijos dydis įstatymų nustatytas 120,- rublių mėnesiui, šio minimalus - žemiausias - šios pensijos dydis yra 45 rubliai mėnesiui.

Gaunamos pensijos dydis priklauso nuo darbininko ar tarnautojo mėnesinio uždarbio darbovietėje, pav. jei dirbantysis ten uždirbo nuo 80 iki 100 rublių mėnesiui, pensijos jis gaus 52 rublių mėnesiui (be priedų). Žemės ūkio darbuotojams kolūkiuose pensijos minimumas nustatytas 20 rubl. mėnesiui. Pav., jei kolūkietis uždirba kolūkyje 35 rubl. mėnesiui, pensijos jis gaus 20 rubl. mėnesiui.

Jokiais skaičiavimais nustatytos pensijos maksimumo 120 rubl. mėnesiui negalima prašyti. Iš gaunamų pensijų jokie mokesčiai neatskaitomi.

10 str. yra mažas skyrelis ir spec. moterims, kuris sako, kad moterys, pagimdžiusios penkis vaikus ar daugiau ir išauginusias juos iki aštuonių metų amžiaus, turi teisę gauti senatvės pensiją sulaukusios 50 m. amžiaus ir turinčios nemažesnę kaip 15 m. darbo stažą, jeigu jos neturi teisės gauti senatvės pensijos, būdamos jaunesnio amžiaus.

Invalidumo Pensijos

Darbininkams ir tarnautojams

sako: ir gerai, ir blogai... Gerai, kad yra rodomas kuklumas ir, trumpalaikiui gėlių panaudojimui išleidžiami pinigai, yra skiriami geriems tikslams, bet blogai, kad tie lietuvių pinigai nepaskiriami pašalų prašančioms lietuviškos institucijoms. Kodėl neįamžinti mirusiojo atminimo Kanados Fonde, kodėl nepaskirti tuos pinigų tėvynės išlaisvinimo reikalams - Tautos Fondui? Turime dar ir Šalpos Fondą, lietuvių laikraščius, lietuviškas švietimo institucijas, Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoje, lietuvių jaunimo organizacijas ir dar kita dešimtį geriams tikslams tarnaujančioms organizacijoms. Mūsų žmonės patys nieko gersnio nesugalvodami, leidžia į laikraštį įrašyti tai, ką laidotuvių direktorius pasiūlo. Atseit, toks dalykas čia yra kitų daromas. Pas mus vyksta įvairių kuriozų, pav. lietuviai vienuoliai ar kunigai, kartais patys nedirbdami lietuviškose parapijose ar vienuolijose, čia skelbia rinkliavas ir renka iš lietuvių aukas kažkokioms sąstojoms Indijoje ar Mek-sikoje. Bet čia jau būtų kita tema.

K. Mileris

tojams tapusiais dėl profesinio susirgimo ar kitų ligų invalidumo pensijos skiriamos šių lengvatinių dydžių:

I grupės invalidams - 100 % uždarbio, II grupės invalidams - 90% uždarbio ir III - 65% jų uždarbio. (Minėti procentai apskaičiuojami iki 50 rubl. uždarbio ir plus 15% nuo likusio uždarbio). Maksimalūs šių pensijų dydžiai nustatomi: I ir II invalidumo grupei - 120 rubl. mėnesiui, III invalidumo grupei - 60 rubl. mėnesiui. Minimalūs šių pensijų dydžiai: I inv. grupei 70 rubl., II inv. grupei 60 rubl. ir III grupei - 25 rubl. mėnesiui.

Maitintojo netekimo pensijos 28 str. sako, kad maitintojo netekimo pensijas turi teisę gauti nedarbingi mirusio darbininko, tarnautojo ar pensininko šeimos nariai, kurie buvo jo išlaikomi. Nedarbingais šeimos nariais laikomi: a) vaikai, broliai, seserys ir anūakai, nesulaukę 16 m. amžiaus (moksleiviai 18 m.), arba vyresni šio amž., jeigu jie tapo invalidais nesulaukę 16 metų; broliai, seserys ir anūakai, jeigu jie neturi darbingų tėvų; c) tėvas, motina, žmona, byras, jeigu jie sulaukę senatvės amžiaus: vyrai 60 metų amžiaus, moterys - 55 m. arba yra invalidais; d) vienas iš tėvų arba sutuoktinis nepriklausomai nuo amžiaus ir darbingumo, jeigu jie prižiūri mirusio maitintojo vaikus, brolius, seseris ir anūkus, nesulaukusius 8 metų amž., ir nedirbą d) senelis ir senelė, jeigu nėra asmenų, kurie pagal įstatymą turi juos išlaikyti.

Mirusio vaikai ir nedarbingi tėvai, kurie nebuvo išlaikomi, turi teisę gauti pensiją, nam mirus, jeigu vėliau jie neteko pragyvenimo lėšų šaltinio. Šios pensijos išmokamos tokio dydžio: trijų ar daugiau asmenų šeimai - 100%, dviejų asmenų šeimai - 90% ir vieno asmens šeimai - 65% nuo maitintojo suždarbio iki 50 rublių mėnesiui plus 15% nuo maitintojo likusio uždarbio. Minimalūs pensijų dydžiai nustatomi: trimis ar daugiau šeimos nariams 70 rublių; dviem šeimos nariams - 45 rubliai ir vienam šeimos nariui - 23 rubliai mėnesiui. Maksimalūs pensijų dydžiai: dviem ar daugiau šeimos narių - 120 rublių, vienam šeimos nariui - 60 rublių per mėnesį.

Be čia jau paminėtų pensijų dar yra švietimo tarnautojų pensijos, kurios truputį skirtingos nuo paminėtų. Mokslo darbuotojų aprūpinimo pensijomis nuostatų skyrelis nusako kas turi teisę pensijas gauti kaip pav. aukštosiose mokyklose ir mokslnio tyrimo įstaigose ir dirbė mokslių akademijų tikrieji nariai ir nariai-korespondentai, moks. daktarai bei mokslų kandidatai; aukštosiose mokyklose ir mokslnio tyrimo įstaigose dirbė docentai, vyresnieji mokslniai bendradarbiai ir vyresnieji dėstytojai, asistentai, jaunesnieji mokslniai bendradarbiai ir dėstytojai. Na, ir dar toliau seka visa eilė švietimo darbuotojų titulų, kurie dėl vietos stokos čia išvardinti neįmanoma. Šios srities darbuotojams skiriama pensija yra 40% nuo gauto atlyginimo prieš išeinant pensijon. Pensijoms apskaičiuoti imami maksimalūs atlygių dydžiai, kurie yra: a) akademijų tikriesiems nariams ir nariams-korespondentams - 600 rublių, b) profesoriams ir mokslų daktar-

ams - 400 rublių; docentams, asmenims turintiems vyresnio mokslnio bendradarbio mokslnį vardą ir mokslų kandidatams - 200 rublių; d) asmenims, turintiems jaunesniojo mokslnio bendradarbio mokslnį vardą, taip pat asmenims, neturintiems mokslnio vardo ar mokslnio laipsnio - 100 rublių mėnesiui.

Dar tebedirbantiems profesoriams - pensininkams mokama pusė atlyginimo ir pensija, tačiau bendra suma negali prašyti 350 rublių mėnesiui. Nedirbąs gydytojas - pensininkas gauna 40% nuo 120 rublių mėnesiui skirtos pensijos. Čia paminėtiems pensininkams amžiaus ir darbo stažas yra toks, kaip jau minėta rašinyje anksčiau.

Personalinės pensijos. Jos skiriamos asmenims, turintiems ypatingų nuopelnų Tarybų valstybei revoliucinės valstybinės, visuomeninės ir ūkinės veiklos srityje arba didelius nuopelnus kultūros, mokslo ir technikos srityje, o tiems asmenims mirus, - jų šeimų nariams. Personalinės pensijos skiriamos: sąjunginės reikšmės už nuopelnus TSR Sąjungai; respublikinės reikšmės už nuopelnus sąjunginei respublikai; vietinės reikšmės už vietinės reikšmės nuopelnus.

Sąjunginės reikšmės personalinė pensija nustatoma 200 rublių, respublikinės reikšmės - 120 rublių ir vietinės reikšmės - 80 rublių mėnesiui.

Dirbančio personalinio pensininko uždarbis ir pensija negali prašyti 350 rublių mėnesiui.

Personaliniams pensininkams, gyvenantiems senelių ar invalidų namuose išmokamas skirtumas tarp jiems paskirtos pensijos ir išlaikymo invalidų ar senelių namuose vertės, bet nemažiau kaip 25% pensijos.

Pašalpos. Jos duodamos asmenims, negaunantiems valstybinės pensijos ir neturintiems lėšų pragyventi, taip pat neturintiems giminų kurie privalo juos išlaikyti.

Tai taip atrodo mokamos valstybinės pensijos okup. Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje, pagal TSRS Ministrų Tarybos išleistą įstatymą 1956 metais liepos 14 dieną.

***** INFLIACIJA - NE NAUJIENA

Visi labai domisi infliacija: pinigų vertė krinta, viskas brangsta. Ar ir senovėje yra buvę tokių reiškinų?

Istorikai sako, kad infliacija prasidėjo Romoje prieš 1600 metų, kai vyriausybė, norėdama savo išdą papildyti, pradėjo leisti pinigų. Per šimtą metų infliacija ėjo tikrai pasiutusiu greičiu, ir po to šimto metų, pavyzdžiui, grūdų kainos jau buvo pakilusios šimtą tūkstančių kartų. Visa imperijos prekyba subyrėjo.

Tuo metu imėrija valdžiusieji imperatoriai stengėsi aprūpinti liaudį, kad ji nemirtų badu. Dėl to ir duonos būdavo duodama nemokamai ir cirkus leidžiama už dyką. O kainos vistic kilio, ir imperatorius Dioklecianas net išleido tokį sunikiai suprantamą kainoms ir pajamoms tvarkyti įstatymą, o kai ir tai nieko nepadėjo, imperatorius pasitraukė ir sako, pradėjo auginti kopūstus.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

LIETUVIŲ MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

L. EIMANTAS
(tėsinys)

MOKYKLŲ IŠLIKIMO KLAUSIMU

Buvo dar vienos svarstytos apie pastangas ir priemonės, kaip mūsų mokyklas išlaikyti ateityje.

Mokytoja Irena Bukavėkienė svarstytas pradėjo tvirtindama, kad mokyklos išsilaikys tol, kol bus tėvų, norinčių jomis pasinaudoti, tačiau ir mums reiktų prie mokyklos išlaikymo visukuo prisidėti. Todėl reiktų visur stiprinti priešmokyklinį auklėjimą ir mokymą, steigti vaikų daržėlius ar židinėlius. Mokykloms reikia daugiau tinkamų skaitinių. Turėtume įtaigoti rašytojus, kad jie pritaikytų savo kūrinius mokykloms. Būtinai reikia daugiau vaizdinių ir garsinių priemonių. Garsinės priemonės įgalintų mokinius išgirsti mūsų aktorių žodinių meną.

Mokytojas K. Mileris iš Kanados išakmiais pabrėžė, kad mokyklos neturėtų prarasti savo tautininkų. Kanados valdžia šelpia etnines, tai ir mūsų mokyklas, ir tai pakėlė mokinių motyvaciją, kad reikia lankyti ir lietuviškas mokyklas.

Kvieskime kuo daugiau jaunų mokytojų. Mokiniai juos labiau myli. Leiskime mokyklų leidinėlius, ruoškime išleistuvių šventes, ekskursijas. Nustokime vadintis vargo mokyklomis. Mokyklą vaizduokime šviesiomis mintimis. Tvirtai tikėkime į šviesesnę mūsų mokyklų ateitį.

Mokytoja E. Ribokienė kalbėjo apie mums tris sunkiai perlipamus kalnus, t. y. jaunų mokytojų paruošimą, tėvų vis didėjantį abejingumą ir mokinius, dar nekalbančius lietuviškai. Būtinai reikia perkopti tuos kalnus. Mūsų mokyklų išlikimo laidas yra Lietuvių Jaunimo Sąjunga.

Per diskusijas daug kas pabrėžė, kad tos mokyklos turi daugiau mokinių, kur yra vaikų daržėliai. Taigi, vaikų daržėliai yra irgi vienas mokyklų išlikimo laidų.

MOKYTOJŲ PARUOŠIMAI

Viena iš mūsų dabarties problemų yra jaunų mokytojų paruošimas. Mokytojas Vl. Pažiūra iš Los Angeles atsiuntė paskaitą, kaip mokytojų paruošimo klausimas sprendžiamas Amerikos tolimuose vakaruose. Los Angelyje turėta pedagoginius kursus ir rezultatai visi geri. Studijų vadovas Antanas MASIENIS davė gerų minčių ir perskaitė mokytojų paruošimo klausimu žinomo pedagogo Domo VELICKOS anks-tyvesnėse mokytojų studijose skaitytas paskaitas ir ištraukas. Taip pat klausytojai papildė gildintą temą. Nors Chicagoje mūsų Pedagoginis Institutas jau kuris laikas ruošia mūsų mokyklos darbininkus, tačiau jų nepakanka, kursai jauniems mokytojams ruošiami atskirose mūsų kolonijose. Čia galėtų būti mums pavyzdžiu Clevelando lietuvių apylinkės.

MUZIKA IR DAINA

Jauna mokytoja R. Šoliūnaitė perskaitė idomiai paruoštą kompozitoriaus J. GAIDELIO paskaitą. Jis siūlo išleisti dainų rinkinį (su gaidomis), tinkantį dabarčiai ir aplinkai. Visa tai tikėtų mokyklų ar organizacijų chorams - choreliams. Juk daina - mūsų sielos veidrodis.

Pati mokytoja Šoliūnaitė pademonstravo, kaip ji, ypač su mažesniais mokiniams, pa-įvairina pamokas parinktais žodžiais, kuriems pritaiko lengvą, dažnai girdėtą melodiją. Pavyzdžiui: - Aš maža katytė, visai mažutytė. Mėgstu aš gėlytes, gaudau ir peilytes. Miauu, miauu - aš sakau...

Vaikai dainuodami greitai išmoksta žodžius visai nejučiomis.

NAUJAS VADOVĖLIS

Nauju A. Rinkūno vadovėliu nuo ateinančių mokslo metų, reikia mahyti, daug kam teks naudotis, nes tai, turbūt, kol kas vienintelis me-

džiaga ir nurodymai, kaip reiktų dirbti mūsų mokyklose, ypač su tais mokiniams, kurie lietuviškai dar nemoka ar negali reikiamai kalbėti.

Pats pagrindinis vadovėlis (text book) turi 223 puslapius ir yra suskirstytas į 52 pamokas, apimančias fonetiką, skaitinius ir žodyną. Prie vadovėlio išleisti keturi priedai: A, B ir C - pratimų darbo sąsiuviniai ir Mokytojo Vadovas (teacher's manuals).

Vadovėlyje pradėdama nuo fonetikos, bet pats metodas čia tėra kaip vaikų mokymas svetimos kalbos. Mokytojo Vadovas smulkiai nurodo, kaip reikia pradėti darbą klasėje, parenkant prasminčius garsus, žodžius ar net sakinius. Čia svarbu žodžio analizė. Žinoma, pradžioje vaikas skaito išstisus žodžius, bet tuojau žodis skaldomas skiemenimis bei garsais. Šitoks metodas jau ir Kanados valdinėse angliškose mokyklose pradėtas vartoti prieš 3 metus ir reikia pažymėti, kad fonetinė reikšmė skaitymo procese yra tiek svarbi ir būtina, kad be jos neįmanoma išsiversti. Nuo trečios pamokos vaikai jau pradeda skaityti ir išstisus sakinius.

Pakartotinai reiktų pabrėžti, kad mūsų mokytojai čia didelę pagalbą yra Mokytojo Vadovas. Mokytojas, norėdamas pasiekti tinkamų rezultatų, pagal Vadovą gali tinkamai kiekvienai pamokai pasiruošti, pasidaryti rodomąsias korteles, paveikslėlius ir parinkti reikiamą žodyną. Atrodo, kad šis vadovėlis su visais priedais yra rekomenduotinas visiems mokytojams ir ypač jauniems mokytojams - entuziastams, kurie čia ras puikią sintezę angliško ir lietuviško mokymo procese.

LIETUVIŲ KALBOS TOBULINIMAS

Ankstesnėse Studijų savaitėse tik jaunimas turėjo lietuvių kalbos pamokas, per

kurias galėjo savo gimtąją kalbą patobulinti. Čia lektoriais buvo profesoriai: A. Klimas, A. Salys, Pr. Skaržius; kalbininkai: L. Dambriūnas, St. Barzdukas ir kt.

Šioje Studijų savaitėje savo kalbą patobulinti turėjo progos ir mokytojai. Dabar kalbos pasitobulinimo pamokas per visas studijų dienas žinoviškai vedė kun. Juozas VAIŠNYS. Pamokų dėmesingai klausėsi ir mokytojai-teranai. Kun. J. Vaišnys per pamokas dažnai naudojosi ir nagrinėjo paskutinių laikų dabar Lietuvoje naujai įvestą ršaybos reformą. Atrodo, kad ne visi "reformuoti" dalykai mums išsiviams yra priimtini ir vartotini. Todėl dėl naujosios reformos išsivijos mokytojai vienbalsiai nutarė kreiptis į Chicago Lietuvos Lituanistikos Institutą ir prašyti, kad jis autoritetin-gai pasisakytų reformuotas ršaybos reikalu.

VISUOMENINIS - BENDRUOMENINIS AUKLĖJIMAS

Bendruomeninis auklėjimas labai vaizdžiai yra aptartas St. Barzduko parašytoje knygoje "Lietuvis Tautoje, Išsivijoje ir Šeimoje".

Svarstybas šiuo klausimu pradėjo Philadelphiajos mokytoja Teresė GEČIENĖ. Ji tuoj išskėlė per silpną mūsų jaunųjų tėvų užsiangažavimą lietuviškai vaikdai, o juk tėvai yra artimiausias ir efektingiausias pavyzdys vaikams. Yra tėvų, kurie galvoja, kad atveždami vaiką į mokyklą, daro jau tiesiog žygdarbius. Todėl tuo pilnai pasitenkima. Yra dar ir trečioji rūšis - tai drungnieji tėvai. Į juos turėtų būti kreipinas bene didžiausias dėmesys, kitaip sakant, reiktų tėvynės reikaluose auklėti ir tėvus. Anglai turi instrukcijas "Effective Parenting". Gal ir mums reiktų kažko panašaus.

(bus daugiau)

IV-AJAM MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMUI SUDARYTAS NAUJAS MOKSLINĖS PROGRAMOS KOMITETAS

Mokslinės programos pirmininkas dr. Pranas ZUNDĖ, Georgia Institute of Technology (G.I.T.).

Griežtųjų mokslų, technologijos ir architektūros dalies pirmininkas dr. Jonas BILĖNAS, City University of New York (Cuny).

Medicinos mokslų dalies pirmininkas dr. Rimgaudas NEMICKAS.

Humanitarinių ir socialinių mokslų dalies pirmininkė dr. Ina UŽGIRIENĖ, Clark University.

Organizacinio Komiteto Pirmininkas yra Juozas Rinkevičius.

Simpoziumas įvyks Jaunimo Centre Chicagoje, 1981m. Paskos Savaitėje.

Kanados Lituanistinių Mokyklų mokytojai, dalyvavę XIII-oje Studijų Savaitėje Kennebunkporte, Ma.

Vidury- mokyt. Ant. Masionis, Stovyklos vadovas

Nuotr. Vyt. Matulaičio

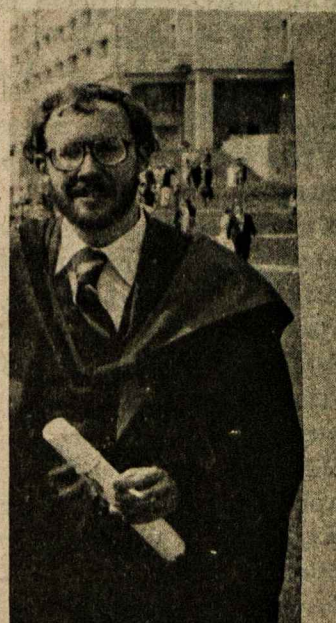
PAĖMĘ ARKLĄ, KNYGĄ, LYRĄ...

TOMAS ŽIŽYS, Marytės ir Vacto Žižų sūnus, vaikystę ir didelę dalį jaunystės praleidęs Montrealyje, 1976 m. baigė McGill Universitete Politinių Mokslų Fakultetą ir išvyko į Toronto studijuoti tėtį.

Žymtausioje Kanadoje tos srities mokykloje Osgoode Hall Law School, priklausančioje York Universitetui, padarė bėstų bakalaureatą ir atlieka praktiką Toronte.

Diplomą gavo šią vasarą birželio mėnesį.

Tomas Žižys Montrealyje buvo skautas, dalyvavo jaunųjų krepšinio komandoje, šoko Jaunimo Ansamblyje Gintaras, lankė Lituanistikos Mokyklą.

Būdamas vaikas, prieš 16 metų, talkininkavo mūsų Montrealo laikraščiui, padėdamas jį lankstyti.

GEDRA-JULIJA PODERYTĖ baigė Laurentian Universitete Sudbury, Ont. ketverių metų komercijos mokslų kursą su garbės/Honour/bakalauro laipsniu.

Giedra-Julija yra Šiaurės Ontarolio lietuvių jaunimo atstovė. "Ramūnėlė" tautinių šokių grupės vadovė.

Ji ankščiau mokėsi Šeštadieninėje Lietuvių Mokykloje, pulkai kalbą ir rašo lietuviškai. Energingai dalyvavo ja tautinėje ir daugtakultūrinėje veikloje.

ALGIRDAS FELIKSAS KASPARAS, 1973 m. pradėjo studijuoti University of Illinois, 1977 m. įstigjo bakalau-ro laipsnį biotologijoje ir tals pačiais metais išvyko į Meksiką, studijuoti mediciną Autonoma de Guadalajara.

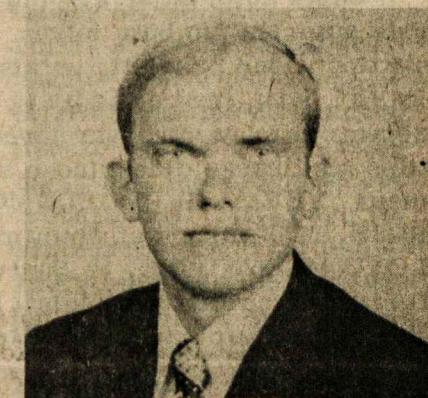
Atostogas praleidžia pas tėvus, Cicerio, Ill. Vasaros darbu papildęs biudžetą, šį rudenį pradės tretįjį studijų kursą.

Gimęs sausio 30, 1956 m. Cicerio, Ill., baigė St. Francis of Rome pradžios mokyklą ir mokėsi Cicerio Aukštesniojoje Lituanistikos Mokykloje, kur pasilžymėjo dideliu stropumu ir rimtu elgesiu.

Studijuodamas Illinois Ute, aktyviai reikšėsi lietuviškoje veikloje, domėjosi politika. Priklausė valdintojų grupėms ir chorams, mokėsi vargonuoti ir yra įstigęs privataus lėktuvo valdymo leidimą. Yra narys V.D. Šaulių Rinktinės ir Cicerio Lietuvių Respublikonų Partijos.

Studijuodamas mediciną, padeda vletos daktarams teikti medicininę pagalbą Meksikos kalnų ir dykumų gyventojams, kurių dauguma dar tebesinaudoja tik įvairių "ragantų" gydymu. Aple patirtus šaltes papročius ir susidariusius išpūdžius Algirdas veda užrašus ir planuoja ateltyje išleisti knygą.

Baigęs mediciną mokyklą, toliau gydymo praktiką atliks štame krašte. Arti-

meilį ir pažįstamį džiaugtasi gabaus jaunublio pasiekimais. Jo pasitinktu ryžtingu keltu einant, visos galimybės išskirti savo profesijoje ir visuomenėje yra užtikrintos. Būsimasis daktaras yra visapusiškai išauklėtas. Tai jaunas akademiškas, kuriam rūpi ne tik protestas, bet ir saugi Amerikos ir Lietuvos ateitis.

Algirdo motina yra kilusi iš Alvyto, o tėvas - iš Gargždų. Polinkį mokslui ir visuomeniniam darbiui išgijo iš tėvų, kurie dėjo visas pastangas vieninteli sūnų tinkamai paruošti gyventumui. Už tai jiems priklauso tikra pagalba.

V.M.

GAILĖ (Gail) NORKELIŲNAITĖ šiais metais baigusi biologijos fakultetą bakalaurės laipsniu Concordia Universitete, pasižymėjo veiklumu ir buvo išrinkta Mokslo Studentų Asociacijos Pirmininke. Jai vadovavo tris metus.

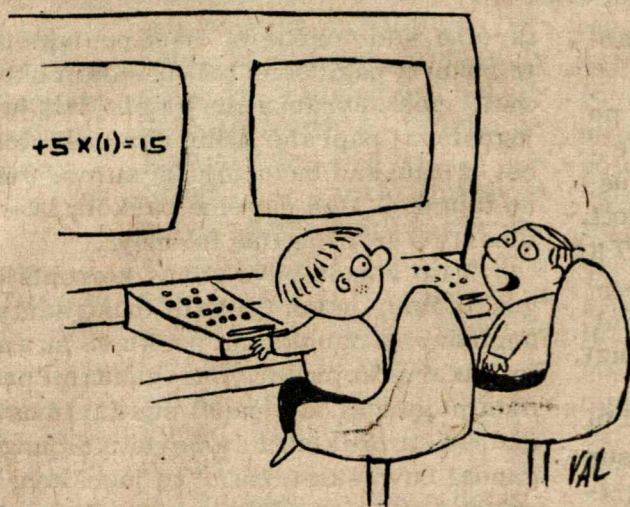
Ketina toliau studijuoti ir siekti magistrės laipsnio.

Gailė yra baigusi Šeštadieninę Mokyklą, šoko Jaunimo Ansamblyje Gintaras, aktyvi sportininkė. Dalyvavo IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese.

P.T

3 psl.

MODERNIAIS MOKYMO METODAIS BESINAUDOJANT

"Man reikia

išeiti iš

kambario.

Kurį myg -

tuką spausti?"

KULTŪRINIS PUSLAPIS

SANTAROS-ŠVIESOS TRADICINIAME METINAME SUVAŽIAVIME TABOR FARMOJ. SODUS MICHIGAN. NUMATOMA PROGRAMA:

Vincas Trumpa-svarstys "Laisvės Naštą". Aleksandra Kasubienė -kalbės apie savo kūrybą.

Kazys Almenas -nagrinės "Kvantifikuotos rizikos problemą demokratinėje santvarkoje". Alina Staknienė -analizuos literatūros kritikos pastebėjimus dabartinėje Lietuvoje. Algis Mickūnas -skaitys paskaitą "Liberalizmas ir dabartinės jo įtakos žmogaus Tiesų supratime".

Vincas Rastenis - kalbės apie "Tautą - aplinkos ugdytą žmonių bendruomenę".

Eglė Žygaitė -nagrinės "1529 m. Lietuvos Statutą, kaip etnografinį dokumentą".

Pranas Gatilus -kalbės apie savo kūrybą. Ilona Gražytė-Maziliauskienė-skaitys paskaitą apie E. Romualdo Lankausko prozą.

Violeta Kelertienė -nagrinės "Literatūros Lankų literatūrinę kritiką šlandienintu atžvilgiu".

Aleksandra Ginzburgas -kalbės Santaros-Šviesos suvažiavime.

VAKARAS ALGIMANTUI MACKUI

Apie Algimantą Mackų kalbės ir savo kūrybą skaitys Živilė Bliatytė, Lūnė Sūtema NERIJA LINKEVIČIUTE ir BERNARDAS PRAPUOLENIS - ruošiasi lietuviškos muzikos koncertui. Programoje Feltkso Bajoro ir Dartaus Lapinsko kompozicijos.

KREIPIMASIS Į VISUS

Jau dvyliką metų praslinko nuo V. MYKOLAČIO - PUTINO mirties. Per šį laikotarpį lietuviškoje spaudoje gausiai buvo paskelbta apie velionį idomios medžiagos, bei gerų straipsnių. Visa tai dabar yra renkama ir kompiliuojama į vieną knygą. Čia pateikiama turimų straipsnių ir jų autorių sąrašas.

Jeigu autoriai ar autorių artimieji (tuo atveju, jei pats autorius jau būtų miręs) rastų reikalingą ką nors straipsniuose pakeisti, pataisyti ar papildyti - yra prašomi tikt šių metų pabaigos atsiųsti knygos parengėjams žemiau nurodytu adresu. Straipsniai apie Putną, tilpę atskiruose didesniuose leidiniuose, pavzdž. dr. J. Grntaus "VEIDAI IR PROBLEMOS LIETUVIŲ LITERATŲ - ROJE, M. Vaitkaus atsimintuose, P. Orntatės LIEPALOTU MEDYNUOSE, St. Santaro KETVIRTOJOJE PRADALGĖJ į numatytos išleisti knygos apimtį neįeina. (Leidiniai, tapintantys medžiagą apie Putną bus suminėti rengiamoj knygoj. Taip pat maloniai prašomi tie straipsnių autoriai, kurie savo straipsnius yra pasirašę sutrumpintomis pavardėmis ar kriptonimais, jei tai yra galima, pasirašyti pilnu parašu.

Šiuo laiku turintieji straipsniai iš užsieninės lietuvių spaudos: Vysk. Vincetas Brizgys -Laiskas lietuvių Spaudai Laisvame Pasaulyje ("Draugas"/; J. Alstis - Langas ("Draugas"/; Bern. Brazdžionis - V. Mykolaitis-Putinas Raudonpalvė Audroj /"Lietuvių Dienos"/; K. Bradūnas - Ar Putnas Buvo Užsirdaręs /"Draugas"/; Vyt. A. Jonynas - "V. Mykolaitis-Putną Amžnybėn Palydėjus /"Nepriklausoma Lietuva"/; Vincas Kazokas - Tauta Gedi Poeto ir V. Mykolaitis-Putnas - Žmogus ir Poetas / "Mūsų Pastogė"/; M. Krupavičius - Vincui Mykolaitiui-Putnui Mirus /

SANTARA-SVIESA

Vincas Mykolaitis-Putinas

/"Draugas"/; Juozas Alims Jūragis - Mažtau Žinomos Putno Knygos / "Mūsų Pastogė"/; J. B. - Gelmtų ir Viršūntų Poetas /"Lietuvių Dienos"/; St. Perminas -Bolšeivikas ir V. Mykolaitis-Putno Kūryba /"Draugas"/; Pr. Pus - dešris - Vincas Mykolaitis-Putinas 1893-1967 /"Tėviškės Aidai"/; Bronys Raša - 1. Didelis - Per Didelis, 2. Kol Skriaudėjai Nežuvo, 3. Prte Sukulto Puodo /"Draugas"/; Alė Rūta - Iš Atsimintų / "Draugas"/; Juozas Slavėnas - Iš- staktantis Balsas /"Mūsų Pastogė"/; A. Tyruolis - Putno Atsimintų /"Laiskas lietuviams"/ ir Iš Atsimintų Apie Putną / "Draugas"/; A. Vė. - Mykolaitis-Putnas /"Aidai"/; Irena Trakelytė - Langas i Poeto Stelą /"Metmenys"/; Pranas Vysvydas - Svarus Įnašas i Mūsų Literatūros Kriticą /"Draugas"/; St. Vyktas - Putno Žvilgsnis Pro Kalėjimo Langą /"Mūsų Pastogė"/; Taura Zaranaitė - Laisvė Putno Lyrikoj /"Atėtis"/.

Neatitikt galimybes visą spaudą patikrinti ir visus straipsnius išrinkti, prašomi atsiųsti ir tie autoriai, kurie, jei tokių būtų, čia neįtrauktai.

Rašyti: M. Slavėnienė, 25 Maranoa Street, Auburn, N. S. W., AUSTRALIA, 2144.

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo birželio mėn. numeris jau išsuntinėtas skaitytojams, bendradarbiams ir platintojams.

Šis lietuvių dienų numeris yra skirtas kompozitoriaus Juliano GAIDELIO 70 amžiaus ir 50 kūrybos metų sukakčiai atžymėti.

Vitšelyje jo portretas su ta proga jam įteikta choro dovana. Daug nuotraukų iš jo vadovaujamų vienetų ir šeimos. Išsamus E. Ribokienės straipsnis apie jo kūrybą, pagerbimą, biografinį ir nuveiktus darbus muzikinėje srityje.

Vedamajame - Vilniaus Uto sukaktis ir senųjų Vilniaus Universiteto rūmų nuotrauka. Toliau randame Technikos mokslų daktaro Emanuelio Jarašino atžymėjimą jo daktaro laipsnio gavimo proga. Muziko Juozo Gaubo šimtmetė gimimo sukaktis, Toronto moterų seksteto Antroji Jaunystė

koncertų išpūdžiai, Gražinos Krivickienės -Eltos atstovės Baltuosiuose Rūmuose, nuotraukos tarp kitų korespondentų. Anteto Bičto poezija, dr. Jono Matuso straipsnis, kaip lietuvių išgelbėjo štaurės Rytų Europą nuo vokiečių.

Knygos apie dr. J. Basanavičių aptarimas, Floridos lietuvių veikla ir kt. Anglų kalbos dalyje -rašai - nys apie Popelžaus vizitą už geležinės uždangos, remiantis Newsweek raportais.

Sovietų ištremto ir kalniamo Balto Gajausko vestuvės, naujas Sovietų pilietybės įstatymas, baltiečių karinių organizacijų Kanadoje suvažiavimo nuotraukos ir kt.

LIETUVIŲ DIENAS leidžia Antanas F. Skirius. Adresas: 4364 Sunset Blvd. Los Angeles, California, 90029. Prenumeratos kaina: amerikoniškais doleriais - \$15, kanadiškais - \$18.

JAUNIMO LŪPOMIS

(tesinys)

Gintarietis Gintaras klausia Rasos, kokios buvo padarytos konkrečios išvados, liečiant ateities darbus. Prašau Rasą suminėti tik esminiai, nes oficialūs skelbimai pasiekia laikraščius ir bus atspausdinti visiems pasiskaityti.

* Pagrindinis tikslas: pritraukti daugiau jaunimo. Specialių įvykių kaip kongresas - būtina reikia. Bet reikia ir kitokių: Tautinių stovyklų...*

- Bet tai yra kasmet daroma, išterpiu, skautai stovyklauja, ateitininkai, kitos organizacijos.

* Taip, bet labai svarbu, kad vyktų pasikeitimai grupėmis stovyklose arba asmenimis, kad nesėdėtume tik toje pačioje vietoje, su tais pačiais žmonėmis.

- Rasa, žinome, kad dirbai keliais frontais šioje išvykoje. Pakalbame nors kelis žodžius apie koncertą Londone. Girdėjome, kad pasisekė labai ir labai gerai, kad salė pasižymėjo puikia akustika. Kaip labai drebėjai prieš tokį koncertą?

* Pirmą kartą, būdama vadovė, jaučiau, kad nebuvau vienintelė, kuri drebėjo. Buvo tikrai viso Gintaro Ansamblio ir kiekvieno jo dalyvio asmeniškai drebėjimas ir noras kuo geriausiai atlikti programą. Niekada šito nebuvau pergyvenusi mačiusi, net ir ankstesnėse išvykose, kur tekdavo groti prieš labai gausią publiką. Kiekvienas gintarietis davė maksimumą, kiekvienas asmeniškai prieš prie manęs, pasisakė, kad "aš šiandien tikrai gerai grojau...".

- Ar ansamblis juto, kad štai susirinko jaunimas iš viso pasaulio? Ar publikoje dėvėjo savo rūbus ar ženklus, kad štai - vieni iš Brazilijos, kiti iš Montrealio, Paraguayaus ir t. t.?

* Žinojom taip, nelabai matėsi kokių specialių masinių ženklų. *

Gintarietis Gintaras sako, kad publika pradžioje buvo labai rami ir rezervuota, ne tokia, kaip šiaip nuvažiavus koncertuoti į kolonijas, kur žmonės familiarūs savo tarpe ir entuziaziškai parodo greičiau. Pabaigoje, tačiau sustoję ilgai ir labai nuosirdžiai plojo! Daugelis iš viso buvo pirmą kartą susidūrę su tokio masto lietuviška muzika ir tokiais liaudies instrumentais.

- Ir tai jus suartino su publika?

* Taip, nežiūrint, kad kas ir nemokėjo savo kalbos - visiems buvo aišku, kad yra gili meilė lietuviams ir lietuviško žmogaus kultūrai, jo standartams. Reikia surasti tinkamą lygį lietuvių žmogaus lietuviškoje aplinkoje ir juo gyventi savoje, šio krašto, aplinkoje. Negalima likti lietuvi vien sentimentu prasme, bet reikia konkrečiai pasireikšti, jungtis savo tarpe. *

- Ar gana daug kalbėjo lietuviškai?

* Studijų Dienose mes buvome visi labai nustebę, kaip sugebėjome ir stengėmės tik lietuviškai kalbėti, vien dėl to, kad tai buvo vienintelė mūsų bendra kalba. Kurie silpniau rašė, ar skaitė, ar kalbėjo - vistiek viską suprato. Nu- liūdome, kai pamatėm, jog sugrįžę į savo grupių tarpą - vėl nejučiomis pradėdami sugrįžti į kito krašto kalbą. To reikia sąmoningai vengti ir stengtis savo tarpe kaip gali - ma daugiau kalbėti lietuviškai. *

Tokios buvo pagrindinės išvados ir žodžiai vieno mūsų kolonijos atstovų Jaunimo Kongresui, už kuriuos esame labai dėkingi. (b. d.)

CHRUŠČEV

REMEMBERS

(į anglų kalbą išvertė S. Talbott, įvadą, komentarus ir pastabas parašė Ed. Crankshaw)

(tesinys)

Trecta - mes priklausom didellam kraštui, didelėi Partijai su dideliu autoritetu ir prestižu pasaulio komunistinėje arenoje. Jugoslavų vadai būtų ėmęsi didelės rizikos, jeigu mūsų teritorijoje nebūtume galėję rasti būdų susitarti.

Tatgi, nutarėme nusiųsti delegaciją į Belgradą. Vyko Bulgantinas, Mikoyanas ir Šepilovas. Aš vadovavau.

Atvykus į Jugoslaviją, buvome sutikti tinkama pagarba, kuri priklausė užsienio delegacijoms, tačiau, nebuvo parodyta jokios broliškos šilumos. Ir vadai, ir gyventojai atrodė rezervuoti ir atsargūs. Man padavė mikrofoną. Pastabas, kurtas turėjau pasakyti, buvo suredaguotos kolektyvo, taigi, tenai nebuvo daug mano asmeniškos nuomonės, o Centro Komiteto. Pabaičius man kalbėti, Tito tarė: "Na, vertimo nereikia, nes vist čia supranta rusiškai". Manau, kad jis tyčia tokiu būdu pademonstravo su- sluktumą, kurį mes jautėme aplink. Vis dėl to, aš moku ukrainiečių kalbą, bet negaliu visko pagauti, jeigu kalbėtojas kalba greitai, o ukrainiečių kalba daug arčiau rusų, negu serbo-kroatų.

Turtu prisipažinti, kad buvau kiek nusivylęs vėstu sutikimu aerodrome ir žinojau, kad tai galėtų padrasinti tuos, kurie priešinosi gerų santykių atstatymui.

/Chruščev'as buvo matomai įsitęsęs, netik nustvylęs. Kalbino Berta dėl nepavykusių kalbos nes, kaip jis 4 psi.

sako, net jis, net jo bendrai dar nebuvo visai gerai įtrauktas į Stalin'o sukybes. Kn-gos Koment./

Jugoslavų lyderiai suorganizavo mums keltone po kraštą. Vėl mes buvome pritamami mandagiai bet šaltai. Buvo aišku, kad žmonės, susitinkę gatvėse mus sutikti nebuvo atvykę spontaniškai. Jie buvo partijos suorganizuoti. Daugumas jų naudojo šūki: "Tegyvuoja Tito, Tito, Tito, Tito".

Džiaugėmės tačiau, kad jugoslaviai su pagarba pristatė mūsų kartus, kurie atidavė savo gyvybes vaduodami Jugoslaviją nuo Hitlerio. Mūsų karčių kapai buvo tvarkingi, pažymėti lentelėmis su vardais.

Kraštas buvo labai nuskurdęs, vargingų žemdirbių kraštas prieš karą, o hitlerinė okupacija buvo ilga ir sunki. Matėme, kad ūkininkai vartojo labai primitivius agrikultūros papūklus ir daugiausia dirbo visai be traktorių. Jų atstikimas buvo suprantamas. Jugoslavija buvo labai izoliuotas kraštas, nuntokotas, nors kapitalistai pretendavo kad padeda Jugoslavijai."

/Kapitalistai teigė Vakarai kurį laiką labai nenoromis galvojo apie pagalbą Tito, būdami skeptiški dėl jo gūnų su Stalin'u rimtumo. Laikui bėgant, labai daug padėjo ir "neprarijo" Jugoslavijos, kaip Chruščev'as sakė, bet tikrai padėjo jai išlaikyti nepriklausomą tautinę egzistenciją už sovietinio bloko ribų./ Kn-gos Kom./

.....

Pirmojo vizito Jugoslavijon pabaigoje mes paskelbėme bendrą pareiškimą. Tito tvirtai laikėsi principo, kad mes vistškai nestikištume į kitų kraštų vidaus reikalus net į kitų kraštų partijų veiklą, duodami teisę kitiems išreikšti savo valią be mūsų spaudimo. Sutikome, rimtai tikėdami, kad bendravimas turi būti pagrįstas abipusiu pasitikėjimu. Po tokio ilgo priešiško vlenio kitiems jausmo, aišku, kad vien pareiškimų neužteko, kaip neužteko susėdus už stalo, išgerti po stiklą vyno kartu.

Atvykę į Maskvą, pranešėme apie savo susitikimą su jugoslavais. Sakėme, kad Jugoslavija atrodė tvirtai pasukusi socializmo keltu; gyventojai ir partija tvirtai išpareigojusi marksizmui-leninizmui. Maskvoje mes su-

tarėme, kad norėdami bent pusiau nusistatyt Jugoslavijai ir sukurti pagrindus tolimesniam ekonominiam bendravimui, mes nubraukstume didelę dalį jų skolos mums. Tada jugoslaviai paprašė mūsų dar paskolos. Neatsimenu, kiek, bet žinau, kad buvo geroka suma. Jie norėjo statyti plieno fabriką. Mes davėme paskolą su sąlyga, kad ji bus ma- šnertijos ir įrengimų formoje.

Tito visada buvo geras komunistas ir principų žmogus, tačiau, prieš tai kaip mūsų santykiatai pradėjo gerėti, Jugoslavija daugiausia prektavo su amerikonių, britų ir kitų Vakarų kompanijoms, gaudami paskolas. Buvo skleidžiami gandai, kad pagal susitarimus, Jugoslavijai buvo uždrausta prekiauti su Sovietų Sąjunga. Tikrumoje, tie gandai buvo skleidžiami tik jugoslaviai, kurie nteko gero nelinkėjo ir Jugoslavija jokių tokių susitarimų su Vakarais nebuvo padarę. Aišku, kad imperialistai duodavo dovanų Jugoslavijai ne dėl jos gražių aktų. Buvo labai naudinga kapitalistams kraštams tada, kaip yra ir dabar, vartoti gundančius prekybinius susitarimus ir pavilioti broliškuosius kraštus, vieną po kito, iš socialistinio sparno. Sta proga pristatėm vieną pastalbėjimą su draugu Gomulka. Jis paprašė, kad parduotume grūdų Lenkijai. Aš permačiau jo prašymo tikrą pręžastį ir jam labai atviraai pasakiau: Drauge Gomulka, aš jaučiu, kad nori pirkti grūdus ne vien dėl reikalo. Iš visų socialistinių kraštų, žinoma su ištmtimi Sovietų Sąjungos, Lenkija yra geriausiai išvysčiusi žemės ūkį. Be abejo, jūs turite gana grūdų patenkinti Lenkijos reikalavimus. Išvadoje jums reikta ko nors kito".

Jis pasitvirtino į mane intensyviai, ir matydamas, kad aš suprantu, nustėpė: "Taip, drauge Chruščev'ai, visai teisingai. Žinoma, mums nereikia grūdų, kaip produktų, mums išsimaistinti. Mums trūksta pašaro. Mes norime pirkti jūsų grūdus, kad išmaitintume bekonius". Lenkai gamina puikius kumpus ir už juos gauna labai geras kainas Amerikos rinkoje. Amerikoniškai, blokuodami im- portą iš Sovietų Sąjungos ir kitų socialistinių kraštų, užsistūkino vis dėl to, kad būtų galima importuoti lenkiškuosius kumpus. /bus daugiau/

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vilniečių Sąskrydyje. Paris, Ont. 30. VI. 1979, Stepo Varankos paskaitą skaito aktorė Marija Kalvaitienė

Šie, 1979 metai yra Vilniaus Universiteto pagerbtų metų. Jie yra minimi dabartinėje okupuotoje Lietuvoje, Lenkijoje, lenkų pasaulio šventijoje, taip pat ir Lietuvos šventijoje.

Mes, lietuviai, pasaulio valstybės išlaikyti, neturime atitinkamų gerų sąlygų tą garbingą 400 metų sukaktį iškilmingai paminėti. Nežūrime to, kad ir mažtaisia organizacija, šią reikšmingą Lietuvai sukaktį minėtų pagal išgales.

Mes vilniečiai, suvažinę į šią metų metinį sąskrydį susirinkimui, nors trumpu žodžiu pristatysime Lietuvos kultūros ir švietimo reikšmę ne tik Lietuvai, bet kitoms tautyboms, kurios tuo metu Vilniuje reikšėsi ir gyveno.

Dar ir šandieną nežinojome, kodėl mūsų senos, gal būt vienos iš seniausių Europoje valstybių krikščioniška ir kultūrinė pradžia atsirado gan vėlokai, palyginus su kitais kraštais. Tam tikriausiai yra rimtos priežastys, kurios randasi Vatikano ar kitų valstybių archyvuose. Štai ką rašo Lenkijoje leidžiamame lietuviška "Aušra", 1977 m., nr. 2/37, 8 psl.: "Vytauto laiškas Vroclavo Archyve".

"Tyrimėdamas XIV ir XV a. istorines bylas Vroclavo valstybinio archyvo, mokslininkas darbuotojas magistras Romanas Stelmachas aptiko Vytauto, Jogailos ir Jogailos įpėdinių laiškus, rašytus Vroclavo miesto tarybai. Iš tų laiškų galima lengvai spręsti, kokie tuo laiku buvo politiniai, ūkiniai ir prekybiniai santykiai tarp Lietuvos ir Lenkijos, tarp Nisės ir Vroclavo miestų.

Antai, 1416 m. vasario 6 d. rašytame laiške Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas kreipiasi į Vroclavo m. tarybą, prašydamas grąžinti 14 markų, kurias atėmė kryžiuočiai Luikut Rudolfitui. Kitame rašte karalius Jogaila duoda Vroclavo m. priklams, prekiaujantiems Lietuvos bei Lenkijos žemėse, privilegijas.

Lietuvių visuomenės kultūros draugijos, Vroclavo Ratelto Valdyba, sužinojusi apie archyvinčius radinius, kreipėsi į archyvo direktorių doc. dr. Jurgį Pabįsą, prašydami pagaminti tų pergamentų foto nuotraukas. Ypattingai šiuo klausimu susidomėjo senraščių skyriaus vedėjas dr. Eugenijus Kobzajus. Jis greitai laiku parūpino draugijai foto nuotraukas ir dar Draugijos atstovai Aldona Sokolauskienė pranešė, kad neseniai Varšuvos valstybiniame archyve buvo atrasti Lietuvos ir Lenkijos valdovų, tuoj po žalgirio mūšto, susirašinėjimas su ordinu latškal. Strapsnį apie tai papasakojo Vytautas Markavičius.

Kaip matome, kodėl mūsų tamsūs, taip nesunkiai atstektantiems amžiams, skirtingai tik mįlota keltolikos puslapių neatėmė praėjusi? Pritytanti mūsų istorija yra tiek sudėtinga ir komplikuota ir taip giliai stekta senovėn, kad tikimaisi ir tiksliai jai aprašyti reikėtų keletos tomų. Lietuvių istorija nuo pat pradžių svetima "istorikų", "žinovų" pagal upą buvo kuriama. Vėliau per ilgesnį laiką neatstado lietuvio žinovo, kuris galėtų savo lėšomis prieiti prie uždarytų ir slapta laikomų archyvų, kur galėtų surasti tikrų davinių, kurie kitiems daug gėdos padarytų...

Čia buvo truputį nukrypta nuo Vilniaus universiteto temos. Nuo mažyčio žiburėlio, ižleto 1579 m. Vilniaus vyskupo Valerijono Protasevičiaus ir jo Idėjos draugų, didžiojoje Europos kryžkelėje tarp Vakarų ir Rytų, VILNIUJE, po garstų Europoje universitetų prieita prie vieno Europoje garstų universitetų, iš kurio per tuos šimtmečius išėjo mokslus visame pasaulyje garsūs įvairių specialybių žmonės. Poetai, rašytojai, dvasiečiai ir kiti.

Vilniaus universitetas, kaip ir pats Vilnius, turėjo audringą praeitį. Jo likimas priklausė nuo Lietuvos valdytojų, didieji ir Rustijos val-

dovų. Vilniaus universitetą į garbingą aukštumą iškėlė tuo laiku mokyti įvairių tautybių jėzuitai. Įsteigtam katalikų universitetui svarbią įtaką turėjo užkirtimas kelti plintančiam reformaciniam judėjimui.

Vilniaus ikurtoji vyskupo Protasevičiaus Aukštoji Mokykla per šimtmečius su pertraukom buvo priversta kelti ir savo pavadinimus. Pradžioje buvo Vilniaus jėzuitų Akademija 1579-1773. Lietuvos Vyrtaustoji Mokykla 1773-1781-1803. Imperatoriaus Vilniaus Universitetas 1803-1832. Nuo 1842 iki 1919 metų universitetas buvo uždarytas, kaip sakant, panaikintas. Iki Alma Mater uždarymo, ji davė Lietuvai, Lenkijai ir kitoms tautoms garstų mokslo asmenybių. Nors Vilnius buvo nuo antųjų Lietuvos sostinė, tačiau Lietuva nebuvo griežtai nacionalistinė.

Ypač Vilnius, jis daugiau buvopanašus į kosmopolitinį junginį. Jame gyveno įvairių tautybių žmonės. Lietuvos kodeksas teikė vėstems lygtas teises. Nenuostabu, kad su laiku svetimtaučiai sudarė daugumą.

Lenkams užgrobus klasta Vilnių, Vilniaus Lietuvos universitetas buvo "atgavintas" ir pavadintas Universitetu Stefana Batorego, kadangi karalius Batorys tuo laiku, 1578. VII. 7, būdamas savo karališkais reikalais Lvoje, raštu Vilniaus kolegijai suteikė universiteto titulą, teises ir visas privilegijas, kurias turėjo visi kiti universitetai. Vilnius ir Vilniaus Universitetas - tai daugiausiai nukentėjęs Europoje universitetas ir Alma Mater.

Žlugus Lenkijai, Vilnių užėmė bolševikams - komunistams, universitetas ir profesoriai buvo apibūti ir naikinti. Universitetą pradėjo tvarkyti ir valdyti bemokslai komisariatai ir komjaunuoliai. Profesoriai įvairiais būdais gelbėjo savo studentus nuo areštų ir išvežimų į Sibirą, rizikuodami savo gyvybėmis. Rektorus M. Biržišką ir M. Roemeris savo butuose ir pas pažįstamus ūkininkus slėpdavo gaudomus studentus. Be jų, ir kiti profesoriai, nežūrė jėms asmeninio pavojaus, priglaidavo juos pas save. Skačiau lenkų spaudoje, kad Lietuvos Vilniaus valdymo metais pas prof. Roemerį, jo atostogų metu, dėka jo lenko giminačio profesoriaus saugiam bute lenkų studentų pagrindžio veikėjai darydavo slaplus susirinkimus ir jautėsi labai saugiai. Vilniaus Lietuvos saugumas apie tai gerai žinojo, bet į tai pro pirštus žiūrėjo, nes vokiečiai Lietuvai už tai būtų padarę didelės represijas.

Užėmus Vilnių vokiečiams universitetas pradžioje veikė netrukdomai, buvo tik įsakyta pašalinti visas komunistų ir žydiskumą liečian-

čias knygas ir jas persiųsti, berods, į Rygą. Vokiečiai, jausdami, kad karas eina jų nenaudai, pradėjo sunkinti universiteto darbus. Vieną metų visos studentų bylos buvo Gestapo tikrinamos. Buvo universitetui sustabdytas žiemos metų kuras. Iš švietimo tarėjo Prano Germano - Meškausko ir profesorų, sušauktų į Kauną, Generalinio Komisarato Lietuvai vokiečių okupacijos metais Renteln'ui daužant į stalą, buvo reikalaujama, kad būtų sudarytas iš Lietuvos studentų, mokinių ir jaunuolių SS legijonas.

Tarp atvykusių atsirado 3 įgaliotiniai drašuliai: Pranas Germanas, švietimo tarėjas, Mečislovas Mackevičius, teisių fakulteto vyr. asistentas ir Bronius Pundzius, skulptūros, kurie taip pat, kumščiais mušdami į stalą, kaip Renteln'as, drąsiai atsakė, kad jie jokio lietuviško SS legijono nesiims. Tas atsakymas Berlyną taip supykino, kad jiems buvo pasakyta, jeigu jie nenori stoti kurti "NAUJOS EUROPOS" prieš komunizmą, prieš juos bus imtasi represijų.

Neužilgo buvo uždarytas Vilniaus Universitetas ir apibūstas iki sienų. Visos lietuviškos mokyklos taip pat buvo uždarytos, net ir gimnazijos. Tame žygyje dalyvavo keletas parsidavėlių lietuvių.

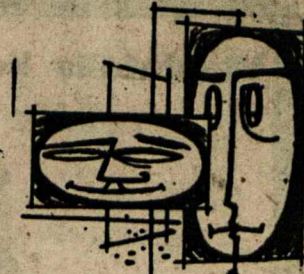
Dabar, nuo 1944 metų okupuotos, kėnčiančios Lietuvos VILNIAUS universitetas, pavadintas bolševikų-komunistų Vinco Kapsuko-Mickevičiaus vardu. Dabartiniu to universiteto rektoriumi yra matematikas dr. Jonas Kubilius. Šiame dabartiniame universitete profesoriauja įvairių tautybių profesoriai, galbūt, ne vienas spec-skyriaus KGB-stas. Studentiją sudaro 15 tautybių studentai. Būtų nepaprastai malonu, kad tas universitetas būtų laisvas ir nepriklausomas, kad į jį galėtų laisvai vykti studijuoti laisvojo pasaulio lietuviai be jokios baimės, taip kaip važiuojama į bet kokio laisvo krašto universitetą. Mes lietuviai norime būti laisvi ir nepriklausomi.

Kodėl komunistai Vilniaus universitetą ir Marijampolę Senapilės miestą, turintį Magdeburgo teises ir šv. Jurgio herbą, pavadino Kapsuko vardu? Iš tikrųjų, Vinco Mickevičius, slapyvardis Kapsukas, nebuvo joks komunistas. Sakyčiau, tik prievolamas. Pradžioje, "Aušros" laikais dauguma lietuvių save vadino "socialikais", tai senesniųjų lietuvių akyse reikė bedievis.

Kapsukas, gimęs 1880 m. Vilkaviškio apskrityje, lankė Marijampolės gimnaziją. Buvo pasiturinčių ūkininkų sūnus. Buvo įstojęs į Seinų Kunigų Seminariją iš kurios 1898 m. buvo pašalintas. Exklerikas, nepatenkintas ir supykęs, metėsi į revoliucinę pagrindžio veiklą, buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą.

Iš ten pabėgo į Ispaniją, Šveicarijoje Berne uni-

KREVI VEIDRODŽIAI

Paguldintas jau į vežimėlį, ligonis laukė, kada jį veš į operacinę.

- Aš toks susinervinęs jaučiuos, - prisipažino jis šalia stovėjusiai simpatiskai slaugei. - Tai bus pirmoji mano operacija.

- Pirmoji ir man, - užjautė jį slaugė.

- Doktoras yra mano vyras, ir jis dar tik pirmą kartą darys operaciją.

LAIKAS SUSIRŪPINTI DAUNORO LIKIMU

Iš Lietuvos pranešama, kad solistas Vaclovas Daunoras jau prieš pusmetį įteikęs prašymą leisti jam su šeima išvykti į užsienį, iki šiol negavo atsakymo. Daunoras dar dirba Vilniaus konservatorijoje, tačiau apie jį skleidžiami įvairūs pikti gandai, stengiamasi jį apšaukti "tėvynės išdaviku", apšmeižti, tuo siekiant susilpninti jo tarnybines padėtį. Griebiamasi ir kitokių priemonių - atrodo, norima sumažinti jo dainavimo klasės mokinių skaičių. Vasario mėnesį iš jo atimtas pats geriausias mokinis ir, tarsi pasityčiojimui, pervestas į V. Noreikos klasę. Daunoras atsiduria pavojuje, kad netekęs mokinių, bus priverstas palikti konservatoriją. Tokiu atveju jis liktų visiškai be darbo. Šiuo metu Daunorą slepia šeimos išlaikymo rūpesčiai.

Pats Daunoras skundžiasi, kad apie jį skleidžiami įvairūs šmeižtai, jis kaltinamas "chronišku alkoholizmu", nors jam niekas negali prikišti jokio nors politinio ar kriminalinio nusikaltimo. Dar neseniai, kaip solistas, jis buvo susilaukęs plataus pripažinimo tiek Sovietų Sąjungos viduje, tiek ir tarptautinėje plotmėje. Dėl grynai asmeniškų kai kurių pareigūnų priešiško, jam užkirstas kelias reikštis kaip dainininkui. Todėl jam neliko nieko kito, kaip pasiremti savo tarptautiniu pripažinimu ir ieškoti dainavimo galimybių užsienyje. Daunoras yra nekartą pabrėžęs, kad šiuo apsisprendimu jis neatsisako tėvynės, bet, būdamas pačiame dai-

nininko jėgų žydėjime, jis nenori būti biurokratų nutildytas.

Šių metų vasario mėnesį Daunoras pakartojo savo prašymą leisti jam emigruoti. Vietoj atsakymo jis susilaukė naujų sunkumų. Tai dar vienas ryškus pavyzdys, kaip šiuo metu Lietuvoje nepaisoma pagrindinių žmogaus Teisių, netgi oficialiai galiojančių įstatymų, nes pagal juos valdžios įstaigos turi reaguoti mėnesio bėgyje. Noro emigruoti viešas pareiškimas - jai jau naujas ir pavojingas "nusikaltimas". Daunoro likimu susirūpinę tautiečiai tvirtina, kad jam reikia užsienio pagalbos, ypač iš mūsų išeivijos. Jie tvirtina, kad padėti jam galima ir reikia įvairiais būdais, tiek medžiagiškai, tiek morališkai. Ypač daug pasitarnauti galėtų tie išeiviai, kurie, lankydami Lietuvoje, pasistengtų jį aplankyti, su juo pasikalbėti, sužinoti daugiau apie dabartinius jo vergus ir sunkumus. Vakarių visuomenės dėmesys ir susirūpinimas Daunoro likimu neabejotinai padėtų jo nelygioje kovoje su jo persekiotojais. Tuo tikslu skelbiamas adresas: Vilnius, Vykinto 27-12.

Neseniai atviru laišku Vaclovą Daunorą morališkai parėmė Tomas Venclova, Aušra ir Jonas Jurašai. Vakaruose gyvena ir dainininko jaunesnysis brolis Ričardas, jau gražiai užsirekomendavęs dainininkas, kuriam brolio likimas labai rūpi. bet didelių galimybių padėti jis neturi. Todėl reikia, kad tal-kon ateltų plačioji visuomenė - veikiai ir veiksmingai.

(ELTA)

versitetą. Kapsukas pamėgdžiojo Kudirką. Rašydavo "Varpui" ir kitiems lietuviškiems tuolaikiniams leidiniams. Nepatenkintas lietuviška veikla, persimetė prie Markso rusų revoliucionierių. Savo krašto laisvės kovas iškėlė į rusiškąjį komunizmą. Neužilgo komunistų partijoje meteoriskai pradėjo kilti. Neilgam buvo nuvykęs į Ameriką, į Philadelphia. Ten bandė leisti komunistinį laikraštį "Naujoji Gadybė" ir "Kova". Būdamas Amerikoje, kaip ir visi komunistai, ir dabar to siekia, suskaldė lietuvišką bendruomenę, kurią užkrėtė marksizmo nuodais.

Bolševikams perėmus valdžią, jis buvo paskirtas finansų komisaru. Vėliau, Stalin'o paskirtas Lietuvos komisaru. Po revoliucijos, grįžęs lietuviams į Lietuvą, jų tarpe grįžo daug Kapsuko

agentų, kurie norėjo įvesti Lietuvoje komunistinį režimą. Laikiniai, neilgam laikui, Lietuvoje jiems tas pasisekė padaryti. Neužilgo Lietuvos kariuomenė bolševikus iš Lietuvos išvijo. Didelis drašus komunistas pabėgo į Smolenską. 1920 m. grįžo į Vilnių su bolševikų armija ir ten leido lenkų legalų laikraštį "Pochdnia". Nuo 1921-1935 gyveno Maskvoje ir buvo centrinio Lietuvių Komunistų Komiteto pareigūnas ir vyriausiasis pagrindžio vadas Lietuvoje. Iš 700-900 lietuvių komunistų, kurių tarpe buvo daug žydų ir lenkų, lietuvių skaičius buvo juokingai mažas. Už ką tokiame "patrijotui", tokiam eliniam komunistui yra suteikta tokia didelė garbė okupuotoje Lietuvoje? Ar jie nesurado garbingesnio vardo Vilniaus universitetui? Galėjo užtarnauti pavadinti Gedimino vardu.

***** JAVO REIKALAS *****

***** MŪSŲ *****

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST., LASALLE, QUE., 8 VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:

- Leonui G. 366-2548 (namų), 489-5391 (darbu);
- Juozui S. 631-6834; Henrikui N. 277-7868;
- Dainiui L. 768-9606; Donaldui D. 661-1733

Jony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTŲNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
IVAIROS PROGOS

TEL. 525-8971
T. Laurinaitis

CFMB

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

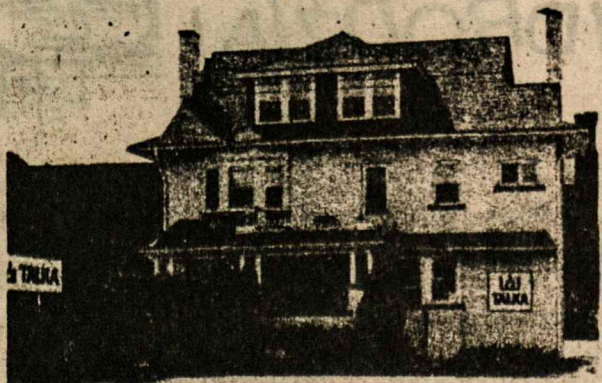
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.

PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stonkavičius, 1053 Albalon Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 449-8834

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. (liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitinius šeštadieniais uždaryta).

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 10%
term. depozitus 1 m. 10 1/4%
term. depozitus 3 m. 10%
pensijų fondus 9 3/4%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11 1/2%

IŠVYKSTA KAZYS BARONAS

Hamiltono veikėjas Kazys Baronas išvyksta nuolatiniam apsigyvenimui į Vokietiją, kur jis yra gavęs darbą Vasario 16 Gimnazijoje.

Hamiltono lietuviai, įvertindami jo nuopelnus, jį pagerbdami surengė jam išleistuves š.m. rugpjūčio 11 dieną.

Kadangi K. Baronas yra Vilniaus krašto lietuvis ir vienas iš veikliausių Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos narių, tai ta proga VKLS - gos St. Catharines Skyriaus Valdyba pasiuntė jam sveikinimo raštą sukančio turinio:

"Didžiai gerbiamas K. Baronai.

Virš dvidešimties metų išgyvenome nepertolimiausioje kaimynystėje. Mus rišo ne tiek kaimynystė ar asmeninė draugystė, kiek vilnietiška ideja, o per ją asmeniškai galėjome daugiau vieni kitus pažinti. Mūsų mintyse likote tyru ir pasišventusiu Vilniaus krašto sūnumi. todėl Jums mūsų pagarba didžiausia.

Jums likimas lėmė tolesnį gyvenimą tęsti kitoje pusėje Atlanto. Mes apgailestaujame, kad čia mūsų vilnietiškas namas liks vienu stulpu

LIETUVIŠKAI
NEKALBANTIEMS

Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla atidaro specialų skyrių tokiems mokyklinio amžiaus vaikams, kurie lietuviškai jau nebekalba, ar kalba labai silpnai. Ta specialiai klase, pernai pasivadavusi "Lithuanian Conversational" klase, šiemet susilaukė jau specialiai tokioms klasėms parašyto vadovėlio "Lithuanian For Beginners" ir su juo kartu pasirodė pratybos sąsiuviniai, kuriuos išleido žinomas vadovėlių autorius A. Rinkūnas. Pagal parašyto vadovėlio metodą, neturėtų būti sunkumų bet kam pramokti lietuviškai. Šis specialus lit. mokyklos skyrius nori pasitarnauti mišrių šeimų vaikams ir tiems, kurie savo namuose lietuvių kalbos jau nebegirdi. Čia bus duodama jiems proga pramokti tiek lietuviškai, kad galėtų lietuviškai susikalbėti su savo seneliu ir lietuviškai parašyti laišką į Lietuvą.

Lituanistinė mokykla savo patalpas turi St. Joseph's mokykloje, 270 Locke St. So. Mokslo prasidės rugšėjo 15 dieną ir tęsis iki gegužės 17 d. Iš viso bus 32 darbo šeštadieniai. Pamokos prasidės 9 v. 30 min. ryte 6 psl.

silpnesnis. Tačiau, gal tai Praamžiaus lėmimas Jums būti ten, kur esate reikalingiausias. Europoje vilnietiška mintis yra tamsokame šešėlyje, tai ir bus Jūsų pareiga tą šešėlį pašalinti. Pareiga, nes to reikalauja Gedimino sapne regėtas geležinio vilko staugimas, kuris ženklinio Vilniaus garso skleidimą po visą pasaulį. Tokio garso skleidimas, kad ir kiekvieno lietuvių pareiga, bet ypatin ga pareiga Vilniaus krašto lietuvių.

Todėl, mielas Kazimierai, linkime Jums, kad tą nelengvą pareigą pasisektų geriausiai atlikti. Buvote pirmuoju Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados Krašto Valdybos pirmininku, linkime būti ir pirmuoju VKLS Vokietijos Krašto Valdybos pirmininku.

Taip pat linkime Jūsų šeimai asmeniškios geriausios sėkmės.

Kadangi šiais laikais Atlantas keliaropai susiaurėjo, tai tikime, kad šis mūsų atsisveikinimas nepaskutinis.

VKLS St. Catharines sk. Valdybos pirm. J. Lelevičius

ir baigiasi l.v.p.p. Per tas tris su puse valandos būna 4 pamokos, kur vaikas be skaitymo ir rašymo dar yra mokomas dainavimo, meninio skaitymo, vaidybos ir kitų dalykų.

Mylėdami savo vaikus, nesiskriausime jų neduodami lituanistinio švietimo. Praktika rodo, kad jaunas žmogus norėtų šeštadienius geriau praleisti futbolo aikštėje ar čiuožykloje, negu rytais anksti keltis ir skubėti į mokyklą. Bet užaugę jie visi dėkoja savo tėvams, kad ragino ir liepė tą mokyklą lankyti ir ją baigti.

Dėl informacijų galima skambinti K. Milleriui, mokyklos vedėjui, tel.: 545-4058

Padėkime Vietnamiečiams

Jau girdėjome iš įvairių pranešimų, kad Kanados vyriausybė ir privatus asmenys pradėjo akciją vietnamiečiams padėti finansine prasme, leisti apsigyventi Kanadoje tam tikram jų skaičiui. Iš pranešimų atrodo, kad minėta akcija vyksta gana sėkmingai.

Hamiltono mieste numatyta apgyvendinti apie 300 vadinamųjų "Boat People" asme-

popietė
savuose namuose

A. LUKOŠIUS

LAUKIAME PASKUTINIO PUNKTO

Praėjo daugtau kaip metai, laiko nuo pirmą kartą Kanadoje. Toronto įvykusių Lietuvių Dienų.

Vist dar prisimename ktek daug apte jas buvo kalbėta, joms ruoštas, planuota, spauloje rašyta, dar gerokai antšėtau prieš joms prasidedant. Apte tai užsiminus, dar tr šandieną mezgas i - vaitros kalbos, diskustijos sklinda telgami tr kritiški atsileptimai.

Praėjus štam, mus visus gerokai išjudinustam renginui, viskam aprimus tr sukeltoims dulkėms nusėdus, jau tškiktos tr laiko perspektivos į visą tai žvelgant, kartais patys savęs klausame:

ar pasitelsino tos visos idėtos pastangos joms besiruošiant? Ar tš viso, to mums reikėjo? Kątuoml pastekėme tr laimėjome, rengdami tai, ko tš viso dar nėra buvo?

Dabar jau gertau matome visas to milžiniško renginio puses, įžūtime tr tai, ko tada, istbėgėje, nepastebėjome.

Yra tiesa, kad tuo, nors didžiuliu renginiu, nesugebėjome sudominti, užimponuoti što krašto pertekltuje gyvenančių tr kitų retkalatų nesdominčių kietasprandžių žmonių.

Veik vistškai nebuvo pamintti jų spauldoje net kituose žinių perdavimo kanaluose. Šis mūsų neprastiveržimas tr didesno atgarsto nesukėlimas čia gyvenančiųjų sluogduose, tai tr yra bene pats didžiausias što renginio nepastektimas.

Taip, tiesa, ne jties mes visą tai tr planavome. Pat didžtojt što subruzdmo prasmė glūdi visai kitur, būtent, tautintai dvastintame mūsų pačių atstgaivintime, skubiai besikeičiančio laiko tekmeje, ypač ne savoje tėvynėje begyvenant.

Rašančiam šias eilutes, nevisuose tų Dienų rengintuose teko dalyvauti. Nedaug ką galėčiau pasakyti apie tuo latku vykustas įvairtas olimpnes sportines varžybas. Apte jas plačiai aprašė mūsų sporto veteranas Br. Keturakis, o taipogi tr kiti štos srities tiknoval. Galima tik tarti prdūrti: jetgu nebūtų įvykę klaidų, tai visose sporto žaidynėse lengvai galėjo būti du ar tris kartus daugtau žūrovų. Netšvengta klaidų nē kituose tų Dienų rengintuose.

Kaip tr buvo tikimasi, be ne išpūdingtaus tai praėjo d-

ny. Šalia valdinių ar privačių asmenų čia susidaro Komitetai ir etninių grupių tarppe. Hamiltone yra susidaręs lietuvių Komitetas, tiems žmonėms padėti ir jau pradėjo veikti jų šalpai fondas vardu "Boat People Relief Fund," by Lithuanians Canadians in Hamilton.

Komitetas sudaro J. Asmena vičius, Z. Didžbalis ir G. Skaistys.

Tam reikalui mūsų Talkoje atidaryta spec. einamoji sąskaita Nr. 3176, minėto fondo vardu. Todėl aukotojai prašomi savo aukas siųsti minėton sąskaiton TALKOJE Aukos reikalu gali užtekti ir telefoninio ryšio su Talka.

džtojt Datų šventė erdvtoje što mtesto arenoje. Ji vstems dalyvavuslems paltko netalp greitai tšdildomus išpūdžius.

Na, žtroma, čta ne mūsų kaltė, kad didžiulius što mtesto York Hotels su milžintškomis, bent keltomis salėmis, tada mums buvo toks menkutėlts. Ne, tik kad vstl netilpome, bet tr vtduje esant tiejt tik plaukėme kortdoriatls į ten, kur mntla mus nešė, vistškai pratadę vlti sustrasti sau naujų pažintų, o ypač mūsų jaunimas.

Šte L.Namat, kad tr labai stengėsi, norėjo kaip galima gertau patarnauti gaustai į čta atsilankantems, taipogi atrodė kaip "lašas jūroje".

Mintos pro čta praėjo, bet toli gražu ne vstl tr tos laimės turėjo.

Vienoparengimo metu, kadane storos šty Namų stenos braškėjo nuo gausaus jaunimo vtduje, laukė beviltškai lūkuravo dar kelti tūkstanečta gražtausto jaunimėlo!...

Nenustebtnome svetimųjų, tikrausat, tikrai dėl to, kad mes jties tr jte mums esame svetimi; bet užtai parodėme savtestems, ypač jaunimui, kotte mes esame gausūs, ką galime, sugebame, retkalut esant.

Buvo tai tikra dvastnė atgalva, lietuviškųjų jėgų pademonstravimas, gražtomis spalvomis išmargintas, istortijon įetnantis mūsų gyvenamojo laikotarptio momentas.

Nors tos Dtenos jau praetyje, tačiau viena, tr dar svarbi jų dalis tr tkt štole nēra užbaigta. Vistl lauktime to milžiniško renginio apyskattos, tai yra paties paskutiniojo tų PLDtenų punkto.

Žtnome, kad tam retkalut buvo renkomas aukos, turėta pajamų iš specialiai tam daromų parengtmų, gauta gana nemaža tr valdtkojų parama. Visas šis rengtnys surtštas tr su didžiulėmis išlaidomis, kaip tai patalpų nuoma tr įvairtausių vietų keltinės, ypač tš valstybų bei tolimų vietovų.

Praėjus net 15 mėn. po to, pagaltau norisi vstems žtnoti konkrečius dalytus. Mes esame tikrējt tų įvykių ltudintikai tai tr turime tetsės, be to tai tr mūsų pareiga buvusį PLDtenų Rengimo Komitetą tr retkalauti.

Nestnorėtų tikėt, kad tr štame paskutintame to renginto punkte atstrado koktų nors klaidų, neatškumų ar aesusipratimų?

Aukotojams vėliau bus išduoti pakvitavimai, kurie bus galima prijungti ir nurašyti išlaidomis aukotas sumas pildant savo pajamų mokesčius (Income Tax).

Komitetas yra numatęs iškviesti ir rūpintis viena ar dviem šeimom Hamiltono lietuvių vatdu. Jų skaičius priklausys nuo surinktų aukų. Šis samarietiškas darbas nebus reikalingas jokių diskusijų, jeigu mes prisiminsim save, kada nepažistami žmonės mums padėjo atvykti Kanadon ir į kitus kraštus, po antrojo pasaulinio karo. Taigi, malonūs lietuvių prašomi aukoti pagal savo išgales.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	10 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už 3 m. term. indėlius	10 1/4% už mortgičius
9 1/4% už pensijų ir namų planą	
9 1/4% speciali taup. sąsk.	
8 3/4% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santuokų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines pralaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Balio Maskeliūno

INSURANCE AGENCY LTD.

Įvairių Bendrovių atstovybė,
Visų rūšių Drauda,
24 metų patirtis,
Telefonai: Bus. 251-4864 — 251-4025 — 251-4824,
2405 Lake Shore Blvd. West,
Suite 403,
Toronto, Ontario
M8V 1C6.

APDRAUDA
INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
1551 Bloor Street W. Visais keliuonių reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti
M6P 1A5 tel. 533-3531

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių drauda • VALTERIS DRESERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 231-2661 231-6226 •
3830 BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

IVAIRŲ SIUNTINIAI
BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI | BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGA
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

Šias eilutes rašant, Talkos minėtoje sąskaitoje jau buvo 2010 dol., tačiau gali reikti iki 5 ar 6 tūkst. dol., nes iškvieštais žmonėmis teks rūpintis, kol jiems bus paskirti darbai.

Aukotojų sąrašas maždaug atrodo taip: 300 dol. auko J. Inkratas; po 100 dol. — J. Asmenavičius, Z. Didžbalis, G. Skaistys, L. Skripkutė, M. Jonikas, J. Steiblys, P. Armonas, A. Verbickas, J. Bersėnas, J. Asatas, V. Kvedaras, V. Sakas ir X. Y. Kiti aukojo po mažiau.

Z. Pulianauskas

LIETUVIS DIRIGENTAS
RUSŲ BALETO
GASTROLĖSE

Liepos 19 - 20 dienomis Hamiltone viešėjo Maskvos Didžiojo teatro baleto trupė susidedanti iš 150 asmenų. Buvo pastatyti baletai "Gulbių ežeras", "Gizele" ir "Spartakas". Balletui grojo Hamiltono Place teatro orkestras, kuriam dirigavo A. Žiūraitis, su trupe dirbęs jau 19 metų.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NL REIKALAI

MŪSŲ RĖMĖJAI

Skelbiame NL rėmėjų - aukotojų sąrašą. Kaip matote turime daug gerų žmonių, kurie nepamiršta esą lietuviai ir remia lietuvišką spaudą. Nuširdžiausias ačiū:

tėsinys

\$ 5 - Paulaitis Juozas, Sudbury Ont, Šimkus Kasparas Montreal, Oue, Baron S. Hamilton, Ont, Strombris T. Longueuil, Oue, Ladyga Jonas Montreal, Oue, Latvis Jonas Chicago, Ill, Jonušas Kostas, St. Catharines, Ont; Niaura Albinas, Beaconsfield, Oue; Vinsky Anna Montreal, Oue; Čuplinskis E., Toronto, Ont; Saviskas Anelė, Montreal, Oue; Kpt. Baršauskas L. Vokietija; Dmitrijevas A. Toronto, Ont; Mikoliunas A. Cleveland, USA; Balsys Leopoldas, Toronto, Ont; Kurilavičius Juozas, Linden, USA; Vasilunas Izidorius, Boston, USA; Balaišis Leonas, LaSalle, Oue; Misiulis Stasys, Edmonton, Alta; Staškus Petras, Mac Gregor, Man; Benjušis Kazys, Winnipeg Man; Drašeris Vladas, Florida, USA; Rojus Annie, Lethbridge, Man; Šulas Pranas, Chicago, USA; Leleiva E, Richmond, USA; Janellunas J, Regina, Sask; Matukaitis Vladas, Canfield Ont; Stundžia Kazys, St. Catharines, Ont; Balaišis Juliana, Montreal, Oue;

Staigys John, Vapšys Pranas, Verdun, Que; Vitkauskas Antanas, Lockport, USA

NL GEGUŽINĖ

NL gegužinė įvykusi 12 rugpjūčio, F. Skrubio vietovėje, sutraukė gana didelį skaičių laikraščio rėmėjų, nors oras buvo šaltokas ir todėl gal kažkaip sulaukė namuose. Buvo tačiau svečių ir iš toliau: K. GUDŽIŪNAS su žmona, maj. V. PAUKŠTAITIS su šeima iš Ottawos.

Kaip visuomet, taip ir šia progą, neturėjo aukotojų: 50 dol. - St. Polaitis; 20 dol. - A. Simijonas; Po 10 dol. - J. Pukteris, P. Kerevičius, A. Kalvaitis, J. Osila, M. Šulmistras, M. Kasperavičienė, K. Toliušis, B. Katilius;

5 dol. - A. Matusevičius. Loterijai sukojo: St. Pocauskas, A. Styrienė, J. Šiaučius, S. Reutas, A. Mylė, M. B. Kasperavičius, K. Sitkauskas, L. Girinis-Norvaisa ir S. Rimeikis.

Loteriją vedė J. Šiaučius, jam talkininkavo O. Mylienė, K. Petrulienė, M. Kasperavičienė ir S. Rimeikienė.

Baro tarnyba: J. Babrauskas, A. Ziukas, S. Pocauskas.

Suvažiavimo rinkliavą tvarkė A. Ziukas ir S. Reutas.

Supuikia plokštelių muzika visus linksmino Aug. Kalvaitis.

Visiems aukotojams, svečiams ir tarnybą atlikusiems nuširdus AČIŪ! NL

ŠEŠTADIENINĖ LIETUVIŲ MOKYKLA.

Mūsų Mokykla pradės darbą rugsėjo 15 d. Veiks specialią klasę tiems, kurie namie nekalbamelietuviškai.

Užsiregistruoti ir smulkesnių informacijų gauti galima pas Mokyklos vedėją Moniką JONYNIENĘ, Tel: 489-2106.

Sveikiname šią naujieną ir raginame tėvus pasinaudoti geriausia proga išmokyti vaikus skaityti, rašyti lietuviškai ir linksmai draugauti su savaisiais.

PAGALBA SUAUGUSIEMS

Nuo rudens Service de l'Éducation Des Adultes pradės įvairius kursus: prancūzų kalbos, siuvimo, dekoravimo, namų ruošos ir t.t. Kurie norėtų daugiau sužinoti prašomi kreiptis telefonu: 273 - 0481.

Tėv. St. KULBIS, praleidęs dvi savaites skautų stovyklole Romuvoje, grįžo į Montrealį.

ATITAIŠYMAS

Šaulių Aido puslapyje ponaotruka ATSTOVŲ SUVAžiavime š. m. gegužės 19-20 d. PLJKongreso buvo nuvykusi įvyko netikslumas. Turi būti: atostogų į Graikiją.

iš kairės - buvęs S-gos pirmininkas V. Tamošiūnas, dabartinis S-gos pirm. K. Milkovaitis ir V. D. Š. Rinktinės pirm. VI. Išganaitis.

• GURECKAS Leonas su žmona Olga ir VAITKUTIS Jonas su žmona Irena praleido atostogas, važinėdamas aplink Atlantic City, Avlon, Walwood, New York.

Leonas GURECKAS, grįžęs iš atostogų, lankėso redakcijoje ir prašo perduoti visiems savo klientams linkėjimus. Darbą pradeda šią savaitę.

• Kpt. Rim. NAVIKĖNAS su šeima išsikelia į London Ontario.

• Mirė Kostas SARGAITIS sulaukęs gilios senatvės. Jaunas būdamas, dirbo Sudbury kasyklose. Buvo vedęs S. Zuperkienę. Palaidotas per Aušros Vartų bažnyčią.

PARAPIJOS METINĖ VAKARIENĖ
Parapijos metinė vakarinė šiais metais bus lapkričio 10 d. Didžiosios loterijos biuletai yra jau spausdinami ir bus išsiuntinėjami tauojau po atostogų.

• Gailė NORKELIŪNAITĖ po PLJKongreso buvo nuvykusi įvyko netikslumas. Turi būti: atostogų į Graikiją.

• PAUKŠTAITIS Pranas, NL redaktorius, po sunkaus sirgimo, perkeltas į sveikatačių skyrių. Doktorai sakur sūnus persikėlė dirbti ko, kad už savaitės išleis į sporto rūmų administratorių namus. Jis randasi Victoria, realiečius p. p. Milašius, Čižauskus, Luką, kurie siunčia geriausius linkėjimus visiems pažįstamiems.

• MEILUS Albertas mirė, sulaukęs 61 metų amžiaus, Kanados Armijos Majoras. Paliko žmoną Angelę, 2 sūnus ir dukrą. Palaidotas Côte de Neiges kapinėse.

• ŽIŽIŪNIENĖ Kazimiera, pakerionė į Lietuvą, sunkiai sirgo, paguldyta Montreal General ligoninėje.

• KAČERGIS Andrius 79 metų mirė ir palaidotas per šv. Kazimiero bažnyčią.

• LIETUVNINKIENĖ iš Kybartų atvyko pas brolių Justą Svolėlį svečiuosna.

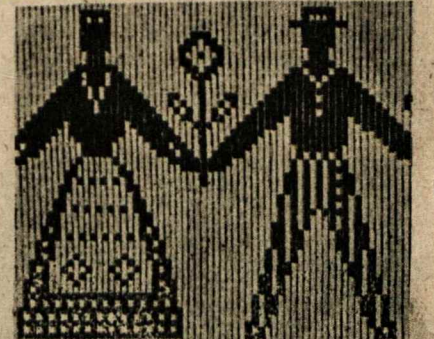
• VERBAS Róbertas su žmona iš Vilniaus lankosi pas gimines ir pažįstamus Kanadoje ir U. S. A. Ponas Verbal yra kinoteatro režisieriai.

• KLISEVIČIŪTĖ - CISMAR Ona, 65 metų amžiaus palaidota per šv. Kazimiero bažnyčią.

• GRAŽYS Juozas buvo išredaktorius, po sunkaus sirgimo, perkeltas į sveikatačių skyrių. Doktorai sakur sūnus persikėlė dirbti ko, kad už savaitės išleis į sporto rūmų administratorių namus. Jis randasi Victoria, realiečius p. p. Milašius, Čižauskus, Luką, kurie siunčia geriausius linkėjimus visiems pažįstamiems.

• ŠIAUČIULIS Juozas, Vilniaus Šaulių Rinktinės p-kas išvyko į Hamiltono Rinktinės šaulių gegužinę.

• JAKONIS Vytautas su žmona praleido atostogas važinėdami per plačiąją Kanadą, aplankė Calgarį, Vancouverį ir kitas vietas. Kelione esąs patenkintas, ypač Vancouveriu.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI - virš 16 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 10%
Antadieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9 1/4%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10-8	depozity-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30-1	asmėnines 10 1/2%
	nekiln. turto 10 1/4%
	investacines 10 1/2%
	Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais - 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais - iki \$10,000. Perduodama "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas - ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LEFEBVRE & ROBERT

AMEUBLEMENT - FURNITURE
PARDAVIMAS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.
• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.
7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8
Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamąsias s-tas 6.0 %	Asmenines 12 %
Taupomąsias s-tas 10 %	Nekiln. turto 11 25 %
Pensijų planas 9 %	Cėkių kredito 14 %
Term. ind. 1 m. 10.5 %	Investacines nuo 12.25 %
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolas sumą.	
KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.	

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas
1440 rue Ste-Catherine Ouest, Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja
1410 GUY STREET SUITE 11-12 MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662, namų 737-9681.

Dr. E. ANDRUKAITIS, M.D., F.R.C.P. (C)

TEL.: 522-7236
832, BOUL. ST-JOSEPH E. MONTREAL H2J 1K4 P. Q. CANADA

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Suite 215, Montreal Que.
Tel. 931-4024

PHARMACIENS

PHARMACISTS

M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS

Ouvert 9 a.m. à 10 p.m. Open,
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery
Skubus ir nekanaujantis pristatymas
7626, rue Central St., Ville LaSalle

366-9742

365-0505

NOTARĖ

Rūta Pocauskas, B.C.L.

NOTAIRE - NOTARY
TITLE ATTORNEY

5947 Park Ave. Montreal, P.Q. H2V 4H4
Tel: 279-1161; Res. 636-9909.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

216 St. Paul W., Montreal, P.Q.
Tel: 288-6316, namų - 658-5513

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

DĖMESIO ŽUVAUTOJAMS

BASKOTONG EŽERAS - STURGEON LODGE puiki žuvavimo vieta, švarios kabinos, baras, laivai, motorai, žuvelės!

Užsisakykite vietas - ELUDE DAVID
C.P. 216
Maniwaki, Que. J9E 3B4.
Tel. (819) 449-4355.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pasirinkite ★ Buick ★ Astra
• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTOJŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTINI JUMS, PASITARNAUS!
• UŽEIKITE Į ĮSITIKINKITE Į PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Managers
LEO GUREKAS

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Tel: Bus. 482-3460

Res. 366-7041

DANPAR REALTIES CORP.

310 VICTORIA AVENUE, SUITE 409
MONTREAL, QUEBEC, CANADA
H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409
TEL 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas